

Taxa postala
plátitá in num
No. 244716/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjazás szerint. — Az
„UJ KELET“ a transilvániai és
banati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő, Admi-
nistrátor delegat si girant responsa-
bil-Felelős igazgató: Schwartz Endre,
Proprietar-Tulajdonos: Fraternitas
S.A.R. de Editura. Registrul publica-
tiunilor periodice No. 43. Dos. 886-
1938. Tribunalul Cluj, Sectia III.

Ara 5 lej

Szerda, március 8.
1939—5699. Adar 17.
XXII. évfolyam, 55. szám.

Meghalt Miron Cristea patriárka- miniszterelnök

Az egész ország megrendült szívvél gyászolja a miniszterelnököt Királyi kézirat Calinescut nevezte ki miniszterelnökké

A távirati jelentés, amely hétfőn este érkezett Kolozsvárra, Miron Cristea patriárka-miniszterelnök betegségről, megfogalmazásában már sejtetni engedte, hogy a vég elháríthatatlan és hogy az ősz egyházi szervezete nem tud többé ellenállni a száguldó tempóban előrehaladó korral. A miniszterelnökség hivatalos közleménye hétfőn győn súlyosnak minősítette hétfőn délután öt órakor a patriárka állapo-

politikai harcoknak, felfüggesztette a politikai pártok működését, az új politikai alapokra helyezett kormányzati rendszer élére Miron Cristeát, az ortodox egyház patriárkáját hívta meg. Miron patriárka azzal a tekintéllyel és autoritással, amelyet számára a mult nemzeti harcaiban való részvétele és egyházi minősége kölcsönöztek, vállalta a miniszterelnökséget és az utóbbi idők legnehezebb, legválságosabb periódusában az új rendszer vajudó első esztendőjének megannyi nehézségei között állott a kormányzat élére. A belső rendcsinálás, a felforgató törekvések lefékezése mögött az ősz patriárka szelid mérséklete, de elvitathatatlan nemzeti autoritása és multja is állott.

Miniszterelnöki tevékenysége nem terjedt ki szélesebbkörű adminisztratív munkálatokra. Miron Cristea patriárka a legfőbb tanácsadó és irányító szerepét tartotta fenn magának és egy harcokban, megpróbáltatásokban és sikerekben gazdag élet tapasztalatait helyezte a kormányzat serpenyőjébe, derűs nyugalommal elnökölve a fiatal minisztergárda felett, amely az új rendszer építésének nehéz munkáját végezte és végzi.

Miron Cristea tüneményes karriert

futott be. Toplica környékéről származott el, egyszerű földműves szülők gyermekeként. A papi pálya ranglétráin gyorsan emelkedve, az egyesülés már a karánsebesi görögkeleti püspöki méltóságban találta. Diákkorától kezdve résztvett az erdélyi románság nemzeti harcaiban és tudásával, rendkívüli egyházi felkészültségével, a dogmatikus kérdésekben való megkülönböztetett jártasságával már fiatal éveiben tekintélyt és megbecsülést szerzett magának. A háború után adminisztratív téren teljesen önállóvá lett és dogmatikus kérdésekben is csaknem függetlenül ortodox egyház első patriárkájává választották meg. Diplomata kvalitásai és vezetésre való elhivatottsága erőteljesen nyilatkozott meg ebben a magas és felelősségteljes méltóságban. Az utóbbi évek során a legnagyobb diszkrecióval övezett tárgyalásokat folytatott, hogy az ortodox egyházat az egyik nagy keresztény világszervezetel hozza közelebbi kapcsolatba. Emlékezetes londoni útja, a canterbury-i érseknél tett látogatása és egy... bizalmasának római megbeszélései Miron patriárka messzemenő elgondolásait szolgálták.

A sors akarata volt, hogy a patriárka nem maradhatott meg az egyházi tevékenység keretei között. Ifju-

sága az erdélyi románság politikai harcaival forrott egybe, az egyesülés után pedig a nagy nemzeti és politikai események alkalmából az uralkodó mindig kikérte véleményét. 1926 március 31-ről április elsejére virradó éjszaka Ferdinánd királynál tett látogatásának fontosságát tulajdonítottak annak idején az Averescu-kormány kinevezése és a nemzeti parasztpárti kombináció eljötté tekintetében. Ferdinánd király halála után a régenstanács tagjaként működött 1927 nyarától egészen 1930 nyaráig, a restaurációt, bölcsek körletéértől, higgadtságig, türelmes tanúságot. A toplicai gazda fia a politikai, társadalmi és egyházi hierarchiának elérhető legnagyobb lépcsőfokaira hágott fel. Hatalmának teljében sem tagadta meg azonban szírmazását és multját: mélyeséges, sőt szenvedélyes nemzeti érzés fűtötte át minden ténykedését és egész életpályáján végigvonul a néppel való szolidaritásának, egybeforrottságának megannyi megnyilatkozásai.

A kormány nemzeti gyászt rendelt el és Miron Cristeát a nemzet halottjának nyilvánította, akit ezt megillető pompával és tisztelettel fognak az egész ország részvétele mellett utolsó útjára elkísérni.

A patriárka-miniszterelnök betegsége és halála

tát. A kormány akkor már birtokában volt Baltateanu dr. a patriárka kezelőorvosának telefonjelentése arról, hogy a leg gondosabb orvosi kezelés sem tudta feltartóztatni a betegség továbbterjedését és így az orvosok feladtak már minden reményt.

Este kilenc óra után néhány perccel Miron Cristea patriárka-miniszterelnök megszűnt élni. A háború utáni Románia politikai történelmében Bratianu Ionel és Duca után Miron Cristea személyében a harmadik funkcióban levő miniszterelnök távozik az élők sorából. A patriárka halála egészen váratlanul éri az országot. Nem is egészen három héttel ezelőtt távozott el az országból, hogy egy éves megfeszített munka fáradsálmait pihenje ki a francia tengerparton. Különös játéka volt a végzetnek, hogy a napfényes Rivierára vezető uton szerzett könyve és jelentéktelennek látszó hűlés idézte elő a patriárka-miniszterelnök váratlan halálát.

Miron Cristeával az újkori román történelem egyik legmarkánsabb alakja távozik az élők sorából. Az utolsó esztendőben vitt politikai szerepével különösképpen beirta a nevé az ország történelmébe. Egy esztendővel ezelőtt, midőn az uralkodó véget vetett a

Cannes, március 7. A Rador távirati iroda jelenti: Összetéve Miron Cristea patriárka-miniszterelnök tegnap este 9 óra 23 perckor elhunyt. Halálát hörgőhurutból bekövetkezett tüdőgyulladás idézte elő. Az elhunyt patriárka-miniszterelnök állapota már vasárnap válságosra fordult. Tatarescu, Románia párizsi nagykövete hétfőn reggel meglátogatta a nagybeteg patriárkát, akivel hosszabban elbeszélgetett és a beszélgetés során a patriárka melegen érdeklődött az ország közállapotairól. Tatarescu távozása után a patriárka állapota egyre súlyosbodott, háziorvosának, valamint a konziliumra meghívott kiváló francia szakemberek fáradozása hiábavaló volt. Késő délután beállott az agónia és este 9 óra 23 perckor elhunyt. Holttestét behalaszamozták és az Alexander Bulevardon levő görögkeleti kápolnában ravatalozták fel.

A patriárka utolsó órái
Párizs, március 7. A francia Havas-iroda jelentés szerint Tatarescu párizsi román nagykövet a patriárka betegségének hírére még vasárnap este Cannesbe utazott és vasárnap este és a hétfői nap folyamán kétszer is látogatást tett a nagybeteg államférfinál. A beteg patriárka öntudatát halála pillanatáig megőrizte és melegen ér-

deklődött az országban történő események iránt. A párizsi román kolóniát mélyen megrendítette a patriárka váratlanul bekövetkezett halála.

Miron Cristea élete és pályája

Miron Cristea 1868 július 18-án született derék román gazdacsalád fiaként Toplicai-Román közsgében. Már kora ifjuságától a papi hivatásnak szentelte életét. Bistrián végezte elemi iskoláit, ugyanott a szász gimnáziumba járt, majd a nasaudi liceumba ment, ahol egyidejűleg végezte tanulmányait Gh. Cosbuc is. A gimnáziumban öt választották meg a „Virtus Romana Rediviva“ önképzőkör elnökévé. Az érettségét 1887-ben tette le és beiratkozott a nagyszebeni teológiára, amelynek elvégzése után 1890-ben nevezték ki tanítónak. Ugyanezen időtől kezdve munkatársa volt a Telegraful Román című lapnak.

A következő évben a mitropolia Budapestre küldte irodalmat és bölcseletet tanulni. Miron Cristea itt kezdte meg harcát a románsággal. Munkatársa volt a Dreptatea, Telegraful Román, Gazeta Transilvanei és más lapoknak is, titkára a Petru Maior társaságnak. A memorandum-per idejében 12 társával kiáltványt szerkesztett,

amelyben arra tüzelte a román parasztoakat, minél nagyobb számban vegyenek részt a per tárgyalásán. Még ebben az évben (1894) nagyszámu erdélyi diákkal résztvett a constantai diákkongresszuson. 1895 május 18-án avatták a modern filozófia doktorává Eminescu életéről és művéről szóló tézise alapján. Visszatér Nagyszebenbe, ahol élénk publicisztikai tevékenységet fejtett ki. 1895 július 1-én kinevezték a konzisztórium titkárává és Budapestre küldték bizonyos egyházi ügyek elintézésére. 1898-ban a Telegraful Román igazgatójává nevezték ki, 1902 áprilisában konzisztórium iülnökké választották meg, június 23-án az Arad melletti Hodos-Bedrag kolostorban szerzetessé avatták és ekkor vette fel a Miron nevet. 1909 december 4-én Karánsebes püspökévé választották. 1918 december 1-én résztvett a Gyulafehérvári nagygyűlésen, majd Hossu püspökkel és Vasille Goldissal és Vaida-Voevoddal Bucurestibe megy az egyesülés okmányának aláírására. 1919 december 31-én Románia metropolitájává választották. 1925-ben Al. Lapedatu javaslatára a parlament patriárka rangra emelte. Egyik tagja volt a régenstanácsnak és 1938 február 19-én az új rezsim miniszterelnökévé nevezték ki.

ki a Románia
a zsidókérdés-
azonban sem-
ll a gyarmati
miké Gafencu

látogatásáról
adták ki:
rsói tartózkod-
olytatott Beck
helynek során
ában, részlete-
a kérdéseket,
vetségből, va-
ai fekvéséből
ster ebből az
y a két szö-
gyetértés urad-

zott Varsóból
afencu román
3 órakor el-
aron megjelen-
llügyminiszter,
nagykövet,
sehszlovák kö-
zei.

rka

ristea patriár-
ti, nyolc nap-
etekre terjedt
nök kezelőor-
A betegség,
v kezdti fel-
súlyos.

filmje:
drámája. A
:

llen- tött ködésre

Lebas határol-
il elfogadtak,
met, amely z
olaszok hely-
ppen eliteli a
eit, amely a
érdekeltsegeket
tevékeny politi-
ág — hangsüt-
— nem vár-
úságot és kése-
tevékeny po-
oly módon,
szág biztos le-
engedélyeznek
határozati ja-
ág tartsa tíz
ményeket, ki-
al és Szovjé-
zményekre.
emzetközi kon-
ja, amelynek
dításától függ-

repülő-

gügyi minisz-
perai repülőter
ki. A tüzet a
gügyi miniszte-
atot.

NYOMASA
LAT

PRO ÉS CONTRA

Irja: SALAMON LÁSZLÓ

Az alvás kérdése

Mint rosszul alvó ember, nagy érdeklődéssel olvastam Sven Ingvar svéd professzor mozgalmáról, melyet „az alvás megjavítása” érdekében hazájában megindított.

Már gyermekkoromban sokszor hallottam emlegetni, hogy a sok alvás az életből, az élet tartamától fosztja meg az embert s aki sokat alszik — az lusta, mihaszna, életre nem való ember.

Arról is sokat olvastam, hogy nagy tudósok, nagy alkotók, nagy felfedezők rendkívül kevés időt fordítottak az alvásra, s hogy minél kevesebbet alszik az ember, annál tevékenyebb és termékenyebb az élete.

Mint annyi sok más hiedelem, a kevés alvás előnyeiről szóló is, az ártó és megtevészto hiedelmek közé tartozik.

A kevés alvás — modern betegség, izgatott, nyugtalan, kiegyensúlyozatlan életünk betegsége, amelyet a városi, sőt ma már a falusi élet egyre fokozódó lárma sulyosbít s a rosszul épített lakások csönhiánya tesz csaknem elviselhetetlenné.

Sven Ingvar mozgalmá az alvás feltételeinek és tartamának megjavítására, éppen ezért nagyon komoly és nagyon értékes mozgalom, amelyet nálunk is meg kellene szivlelni.

Különösen mi, városi, ugynevezett kulturberek alszunk nagyon rosszul és nagyon keveset.

Az éjszakai, a kávéházi és klubélet örömeiért az álmatlanság szomorú következményeivel: idegességgel, állandóan túlfűtött kedélyállapottal fizetünk.

Igaz: a kérdés nem olyan egyszerű.

Valószínű, hogy életünk külső feltételeiben, bizonytalanságunkban, az egyre sulyosabb gondokban kell keresni azokat az okokat, melyek a nyugodt alvásban, az álm zavartalan élvezetében megakadályoznak bennünket.

Viszont mindezeknek a nehézségeknek elviselése könnyebb volna, ha álmunk zavartalan volna, ha alvásunk tartamát legalább napi nyolc órára tudnánk kitolni.

Mert igaz van Sven Ingvarnak: az álm nem a halál testvére, ahogyan azt a latin közmondás hangoztatja, hanem az élet forrása, amely megújítja elhasznált energiáinkat.

Az sem helytálló érv, amit a köznapi bölcsék az álm, az alvás hosszú tartama ellen felhoznak, arra való hivatkozással, hogy a jó alvók az élet tartamát rövidítik meg.

„A tartalom többet ér a tartamnál” — hangoztatta annakidején Karinty Frigyes s talán éppen ez az elve volt az, mely életének tartamát olyan tragikusan megrövidítette.

Ahhoz, hogy az életet élvezhessük, hogy minden fázisát, minden meglepetését, minden örömet és minden fájdalmát megismerhessük — *tartamra* van szükségünk, minél hosszabb tartamra, amit viszont csak pihent testtel, jó ideggyel és alvásban felfrissült aggyal érhetünk el.

A felfokozott igények, az emberi tudás mind szélesebb területre való kiterjedése és kiterjesztése, a megismerésre való törekvés lázas mai korszakában csak a hosszú *tartam* az, mely lehetőséget ad arra, hogy a feltett kérdésekre feleletet várhasunk, hogy kívánságunk legalább részben kielégüljön, hogy tudományos és művészi törekvéseinket a kiteljesedés, az érettség, a termékenység koronája övezhesse.

Az emberi élet tartama világszerte megnövekedett ugyan, de azért ma is — viszonylagosan — rövid. Legalább is rövid a kitűzött célok nagyságához képest.

Bernard Shaw „Matuzsálem” című drámájában ennek a tételnek bizonyítására törekszik. S igaz van: az emberiség sokkal több tudományos, gazdasági, társadalmi és politikai eredményt tudna felmutatni, ha legjobbjai hosszabb életet élhetnének, ha alkotó erejüket nem zavarná meg testi és szellemi legyöngyülésük.

Az alvás örömét a tudatkikapcsolódás előzi elő, az a nyugalmi állapot, mely minden boldogság előfeltétele.

A régi klasszikus bölcsék éppen azért

mondották a halált „jobbélre szenderülésnek”, mert benne az álm mását látták. S ez a hasonlat talán található is, mint az, amelyek az álmot a halálhoz hasonlították.

Az alvás, a nyugodt, zavartalan, alvás tehát nem az élet megrövidítésének; hanem az élet boldogságának alkotóeleme.

S talán éppen azért olyan nehéz megszerezni a nyugodt és zavartalan álm üdvét.

Persze: a pusztá akarata, a szándék még nem elég. Ha az álm előfeltételeit akarjuk megjavítani, úgy előbb meg kell javítani az élet feltételeit is.

Napjainkban száz és száz olyan körülmény nyomása nehezedik ránk, amelyek — igen helyes kifejezés ez — „megrabolják az álmunkat”.

Elteltek az izgatószerkektől, mely természetes velejárója az éjszakai zavaroknak, az a túlfeszített figyelem, melyet az állandóan leselkedő veszélyek kényszerítenek.

Felhívás Erdély zsidóságához!

Galuti történelmünk során is példátlanul álló válságos időkben ül össze ebben az évben a

XXI. cionista világkongresszus, melynek vállalira a zsidó nép sorsáért viselt felelősség sulya nehezedik és amely éppen ezért az egész világ zsidóságának a parlamentje és a szószéke kell, hogy legyen a világ közvéleményének megítélésében a parlamentje és a szószéke kell, hogy legyen a világ közvéleményének megítélésében és a végzetes politikai harcok közepette. A kis zsidó csoportok szava elvész, ha nem sikerül összes erőinket egyesítve egységesen juttatni kifejezésre.

Ma nincs helye a véleménykülönségnek, világnézet differenciáknak, mint ahogy egyetlen zsidó sem izolálhatja és nem vonhatja ki magát a zsidó sorsközösségből. Ma minden zsidónak kötelessége népével és önmagával szemben, hogy részt kérjen és résztvegyen az egész zsidó nép jövőjéért gondoskodó cionista megnyilvánulásban. A cionista világkongresszusnak annál sulyosabb a szava és annál inkább képviseli a politikai arénán és a világ közvéleményének a megítélésében az egész zsidó népet, minél több sékel alapján választják meg.

Az erdélyi cionizmus felelős tényezői az ezévi sékelakció megkezdésekor felhívják az egész ország zsidóit, hogy sékelük megváltásával sorakozzanak fel abban a táborban, amelynek képviselője a cionista világkongresszus és amely eddigi megvalósításában, az erdélyi zsidóság pozitív és konkrét megsegítésében eddig is a leghathatósabb támogató volt és ezután a jövő egyetlen utját jelenti.

Minden zsidó váltsa meg sékelét, mert a sékel a cionista mozgalom belépő jegye, a zsidó nép képviselőjének erkölcsi és eszmei jelképe.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Országos Vezetősége

Reiter Károly s. k. Dr. Mózes László s. k.

Anglia gazdasági háborút indít Németország és Japán ellen

Az angol kormány és az angol ipar hatalmas tempóban készül fel piacainak megvédésére

Bucuresti, február 7. Ma már senki előtt nem titok, hogy a totalitáris és a demokratikus hatalmakat nem annyira a politikai ellentétek, mint inkább a gazdasági érdekek állítják egymással szembe. Anglia és Franciaország nyugodtan áldozták fel Csehszlovákiát a nemzeti szocializmusnak, annak ellenére, hogy ezzel az újkor egyik legnagyobb történelmi igazságtalanságát segítették elő. Ugyanakkor azonban Franciaország a legmesszebbmenő ellenállásra szánta el magát, amikor Olaszország a francia gyarmatokat fenyegeti. Anglia pedig könyörtelen gazdasági harcot indított, ha nem is nyíltan, ama veszély elhárítására, amely távolkeleti piacát Japán, közép-európai piacát pedig német részről fenyegeti.

Thomas Greenwood, londoni egyetemi tanár a bucaresti franciayelvű Le Momentben megjelent cikke világosan mutat rá erre a körülményre és felsorakoztatja ama intézkedéseket, amelyeket Anglia a piacait fenyegető veszély kivédésére fogatatosít.

Ami a békés és udvarias szavak mögött van

Hitlernek legutóbb a birodalmi gyűlés előtt elhangzott beszédében kihangsúlyozott hosszú békét ígérő kijelentéseit, alig leplezett fenyegetés kísérte, nemcsak a Németországnak követelt gyarmatokat, hanem a demokráciák ellen meghirdetett döntő kereskedelmi harc beharangozásával is.

nek ked...
Míg a fizikai kifáradás elősegíti az alvást, addig a szellemi kimerültség megakadályozza.

Sven Ingvarnak igaza van abban is, hogy az alvás végső fokán — szociális probléma.

A társadalmi nyugtalanságok mai korszakában az álmatlanság természetes velejárója életünknek, ami visszahat még világnézetünkre is, visszahat kedélyállapunkra s mint az éhség — lerontja a szervezetet, alkalmassá teszi az idegrendszerrel és a gondolkodással a leghatékotlenebb eszközök befogadására.

Boldogsághányunk megrabolja álmunkat, álomhiányunk megakadályoz bennünket abban, hogy boldogok legyünk.

Aki tehát az alvás feltételeinek megjavítását akarja — valóban társadalmi feladatra vállalkozik, amelynek jelentősége sokkal nagyobb, mint általában hiszik.

Csak az a kérdés, hogy vajon a társadalmi problémák sorrendjében az alvás megjavítását illeti-e meg az elsőség, vagy pedig azokat a problémákat, melyeknek megoldása nélkül az alvás, az álm feltételei sem javulhatnak meg.

lyosabb a szava és annál inkább képviseli a politikai arénán és a világ közvéleményének a megítélésében az egész zsidó népet, minél több sékel alapján választják meg. Az erdélyi cionizmus felelős tényezői az ezévi sékelakció megkezdésekor felhívják az egész ország zsidóit, hogy sékelük megváltásával sorakozzanak fel abban a táborban, amelynek képviselője a cionista világkongresszus és amely eddigi megvalósításában, az erdélyi zsidóság pozitív és konkrét megsegítésében eddig is a leghathatósabb támogató volt és ezután a jövő egyetlen utját jelenti.

Minden zsidó váltsa meg sékelét, mert a sékel a cionista mozgalom belépő jegye, a zsidó nép képviselőjének erkölcsi és eszmei jelképe.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Országos Vezetősége

Reiter Károly s. k. Dr. Mózes László s. k.

Németország támadásait. Számos alkalommal, legutóbb pedig a brüsszeli angol kereskedelmi kamarában jelentette ki Hudson államtitkár, hogy Anglia megtette a szükséges lépéseket külföldi piaci megvédésére. (Tudvalevő, hogy az angol kormány 50—75 millió fontsterling hitelt szavazott meg a kivitel céljaira.)

Ennél azonban sokkal nehezebb probléma Anglia számára, hogy miképpen tudja célravezető, de mégis békés eszközökkel biztosítani a távolkeleti angol érdekeket. A Kinában létrejött katonai helyzet, valamint a nevelésesen olcsó munkabérek és az állam támogatása révén a japán ipar megvetette lábát azokon a távolkeleti piacokon is, amelyek a multban Európa és Amerika kizárólagos monopóliuma voltak. Nemcsak az elsőrendű fontosságú szükségleti cikkek, hanem a textilipar terén is Japán sulyos csapást mért az angol kivitelre, még az angol világbirodalom gyarmatainak piacain is. A japán konkurrencia fenyegető voltát misem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy az elmúlt évben mindössze 348 ezer munkás dolgozott az angol ipar pillért képező Lancashire textil-gyárakban, az 1929 évi 480 ezer munkással szemben.

Anglia védővámokkal igyekszik ellensúlyozni a lancashiri textilipart fenyegető veszélyt. Remélhető, hogy ez célra is vezet.

Százezer fontsterlinges megrendelés egy textil-gyárnak

Ezenkívül Anglia textil-iparának óriási léptekkel való fejlesztésével is védekezik. A londoni és birminghemi kiállítások márvilágosan mutatták ezt a fejlődést. Az eredmény meg is mutatkozott, mert az angliai cégek óriási összegekre rugó megrendeléseket kaptak a különböző országokból.

A textil-gyárak megrendelése között például legemlitésre méltóbb a blackburni gyáré, mely százezer fontsterlinget kitevő megrendelést kapott egy nagy alexandriai cégtől.

Hála az angol kormány erélyes elhatározásának a többi angol iparágak is fellendülést mutatnak. Egy prescoti gyár például 105 kilométer hosszúságú magasfeszültségű kábel lefektetésére kapott megbízást a délafrikai Johannesburg város vezetőségétől.

A gépkocsi-iparban olyan seznációs találmányt fog rövidesen nyilvánosságra hozni Anglia, amely forradalmasítani fogja az automobil-közlekedést. Ez pedig az ugynevezett „fekete sugár”, amely a leg sürűbb sötétségen is áthatol. A „fekete sugár” segítségével a jövőben teljesen kiküszöbölhető lesz a közlekedési baleset.

Egy másik érdekes angol találmány az üvegiparban várható, szintén a közaljövőre. A feltaláló bizonyos Pilkington Brothers, aki találmányát „rézlemeznek” nevezte el. Valóban ezek az új módszer szerint előállított üveglapok a réz ellenállásával vetekednek. Egy ilyen üvegap viszonylagosan ráhehlyezett öt tonna súvrt bír el.

Mindezek mellett óriási léptekkel halad előre az angol hajógyártási ipar is, amelynek egyik legsikerültebb példánya az angol királynőről elnevezett és legújabbban gyártott „Queen Elisabeth” nevű hatalmas óceánjáró.

Amint látjuk, Anglia nem nézi összetett kézzel a német ipari és kereskedelmi terjeszkedést és a simaszavu, udvarias diplomáciai eszmecserék mögött elkeseredett versengés folyik, nem az ideológiai, hanem a gazdasági élet porondján.

A kisiparosok visszakérülnek az iparkamarákhoz. A kereskedelmi és iparkamarák átszervezésére vonatkozó új törvény most van előkészítésben. Bucuresti jelentések szerint az új törvény egyik fontos ujtását az az intézkedés képezi, melynek értelmében a kisiparosok a munkakamaráktól ismét visszakérülnek az iparkamarákhoz.

Véres verekedés egy gyalui korcsmában. Maier Gheorghe gyalui korcsmájában Potos Romulus és Tojan Dumitru összeverekedtek. A korcsmáros közbeugrott, hogy szétválassa a verekedőket, de vesztére, mert Tojan Dumitru késsel hasbaszurta. Maier Vasile, a megszurtt korcsmáros bátyja is jelen volt a korcsmában és mikor látta, hogy öccsét megszurtták, ő is kést rántott és nekítámadt Tojannak. Potos Romulus Tojan segítségére sietett, Maier Vasile pedig a késsel való hadonászás közben Potos szurta hasbá. A két sebesültet beszállították a kolozsvári sebészeti klinikára, a szurkáló falusiakat pedig a csendőrség őrizetbe vette.

Utj, már rában Londó az angliai s erdélyi zsidó retes a neve a kortársi zsidó kiválóbb, leg az élők sorá sorsára emlí kuma valósa nek Gaster

Dr. Gaste curestiben. gyogyó intel A román n Anusított ezen a térszert, hogy terén végze volta ellené bucaresti eg lógia tanár zsidó volt, érte, még dón a regái gári jogok denciák a tek.

1885-ben ellen erőtel utasították ahol teljese szentelte él leg szeretet döst, aki k londoni sze 1890-től 189 élen áll. Fo kutatásait, történelem ban egyedül

Ugyanakk vékenységet tőzkodása a sével egyide Cion mozgal hirdetője les arra, hogy cionista vilá rendkívül n tudós közrei pai főrabbi, delmeskedik, gyedik cion noki tisztet cionista sza jában többiz zes dr-ról, oroszországi élesen szem lyesen fogl Az angol köreiben ált lének örve hetővé tetté tős szerepet készítésében

Mozes Ga pott a rom területen ről. Annak rábiát és e ba is. Néhá Tudományos sem ada f dekló műve nyának dikt

1883-ban műve: „A me”. A rom művén kívül az őtestám fordította r Mint Lon zott ki 190 hitközségek Dawis térer sának kétsz megírta az gál zsidó nelmét.

A szama és doktriná munkában d kori zsidó gadát, Abra ról irt szug A 10, és terén végze

Dr. Mózes Gaster halálára

Csuj, március 7. Nyolcvanhárom éves korában Londoban elhunyt dr. Gaster Mózes, az angliai szefárd hitközségek főbírja. Az erdélyi zsidóság számára kevésbé volt ismeretes a neve ennek a zsidó tudósnak, akivel a kortársi zsidó tudományos világ egyik legkiválóbb, legillusztrisabb figurája távozott el az élők sorából. Élete és valamennyire Heine sorsára emlékeztető sajtótosan zsidó tragikumával valóssággal szimbolikus erőt kölcsönöznek Gaster dr. nemes egyéniségének.

A filológus

Dr. Gaster Mózes 1856-ban született Bucarestben. Már a középiskolában feltűnt nagyfokú intelligenciájával és vasszorgalmával. A román nyelv, irodalom és filológia iránt tanúsított különösen nagy érdeklődést és ezen a téren olyan hatalmas tudásra tett szert, hogy a nyelv történelmének feltárása terén végzett munkája elismerésül zsidó volta ellenére 26 éves korában, 1882-ben a bucaresti egyetemen a román nyelv és filológia tanársegédévé nevezték ki. Az első zsidó volt, aki Romániában ezt a pozíciót elérte, még pedig egy olyan korszakban, midőn a regái zsidóság nem volt az állampolgári jogok birtokában és az antiszemita tendenciák a közélet minden terén érvényesültek.

1885-ben az akkori antiszemita kilengések ellen erőteljesen felemelte szavát, mire kitűzték az országából. Londonba utazott, ahol teljesen a tudományos munkásságnak szentelte életét. Az angliai zsidó vezetők meglehetősen szeretettel támogatták a fiatal zsidó tudóst, aki két évvel később, 1887-ben már a londoni szefárd hitközség főbírja lesz. 1890-től 1896-ig a lady Montefiore-College élén áll. Folytatja a román nyelv terén való kutatásait, de ezzel párhuzamosan a zsidó történelem, irodalom, filológia és a vallástörténelem terén végez sok vonatkozásokban egyedülállóan mély kutatásokat.

A cionista mozgalomban

Ugyanakkor rendkívül élénk cionista tevékenységet is fejt ki. Még romániai tartózkodása alatt, tanársegédévé való kinevezésével egyidejűleg bekapcsolódik a Chovevei Cion mozgalomba, amelynek romániai meghirdetője lesz. Londonban alkalmat nyílik arra, hogy érintkezésbe lépjen a zsidó és cionista világ vezető személyiségeivel, akik rendkívül nagyra becsülték a fiatal zsidó tudós közreműködését. Ő az első nyugateurópai főbír, aki Herzl hívó szavának engedelmessé válik. A második, harmadik és negyedik cionista világkongresszuson az alelnöki tiszteletet tölti be és elnöke az angliai cionista szervezetnek. Herzl Tivadar naplójában több ízben is megemlékezik Gaster Mózes dr.-ról, aki az Uganda-kérdésben az oroszországi cionista vezérekhez csatlakozva, élesen szembe fordult Herzellel és szenvedélyesen foglalt állást Erec Jisrael mellett.

Ismét Romániában

Mózes Gaster dr. 1921-ben meghívást kapott a román kormánytól, hogy a csatolt területeken előadást tartson a román nyelvről. Annak idején bejárta Bukovínát, Beszarábiát és ellátogatott néhány erdélyi városba is. Néhány esztendővel ezelőtt megvakult. Tudományos tevékenységét ennek ellenére sem adta fel; leánya olvasta fel az őt érdeklő műveket és dokumentumokat és leányának diktálta toliba utolsó munkáit.

1883-ban jelent meg első tudományos műve: „A román népies irodalom történelme”. A román nyelv kresztomáciájáról írott műven kívül különleges kutatásokat végzett az ótestamentum román fordításairól és lefordította románra a legszebb héber imákat. Mint London főbírja, imakönyvet dolgozott ki 1901-ben, amelyet az angliai szefárd hitközségek azóta is használnak. A londoni Dawis téren lévő szefárd templom fennállásának kétszázadik évfordulója alkalmából megírta az Európában lévő spanyol és portugál zsidó hitközségek és zsinagógák történelmét.

A samaritanusok történelmét, irodalmát és doktrináját többkötetes angol nyelvű munkában dolgozta fel, könyvet írt a középkori zsidó folklórról, tanulmányozta a hagyományokat, Abraham, Mózes és Jeremiás figuráiról írt szuggesztív erejű portrékat.

A 10. és 11. századbéli biblia-illusztrációk terén végzett kutatásairól írott könyve

egyike a biblia-irodalom legértékesebb alkotásainak. Biblia-illusztrációs gyűjteményét a British Muzeum őrzi.

A román sajtó Gasterről

A „Timpul” mai számában a következő megkapó nekrológot írja Mózes Gaster doktortól:

„Londonból M. Gaster román tudós haláláról érkezett jelentés. Román tudományos körökben mélyen megindította ez a hír. A tudós szellem, aki elhunyt, távol az országától, amelynek kulturájá egyik alapkövét rakta le és a román folklór-tudomány első alapvető

műveit készítette el. A mi népies irodalmunk az ő közreműködésével fejlődött fel a romantikus korból a tudományos korszakba, egy olyan időben, midőn önmagunkról, mint teremtő erőről alig vettünk, alig szereztünk tudomást. A román nép hagyományait ő tanulmányozta és hasonlította össze a szomszédos és távoli idegen nemzetekével. Az ő tanulmányai alapján keletkezett nálunk a folklórisztikus iskola, amelynek tanítványa N. Cartoian professzor ma a bucaresti egyetem tanára.

Halálával nagyon is fájdalmasan ér véget egy tudós élet; nemzetisége egy el nem ismert öntudati és lelkiismereti tény volt, ám ez a nemzetiség az embert egész érzésével és kivételes intelligenciájával tudatának szolgálatába állította. Már régen klasszikussá vált folklór és nyelvészeti tanulmányok maradtak reánk tőle, valamint az emléke egy embernek, akivel igaztalanul bántak.”

A Zsidó Távirati Iroda jelent:

Emigránsok, menekültek

AFGANISZTAN MUNKÁERŐKET KERES Az afganisztáni külügyminisztérium hajlandónak mutatkozik bevándorlási engedélyt adni számos olyan szakembernek, akik kedvező pénzügyi feltételek mellett mint szakértők működésüket egyúttal az ország mérnöki direktóriájával. A kormány reméli, hogy a bevándorlók képességeikkel elő fogják segíteni Afganisztán gazdasági és kulturális fejlődését.

Ugyanakkor az afganisztáni kormány módot nyújt a különleges ismeretekkel rendelkező mezőgazdasági szakemberek bevándorlására is. Ezek a szakemberek hivatottak előmozdítani az ország mezőgazdaságának fejlődését. A kormány különleges elbánásban részesíti azokat a szakembereket, akik az afganisztáni földművesek szakképzettségét emelik.

Bár az ipari ágakban a bevándorlók száma korlátozva van, a mezőgazdasági szakemberek bevándorlása elé nem állítanak semmilyen akadályokat.

A bevándorláshoz szükséges okmányokat a bombayi afganisztáni követség állítja ki. A konzulátus közvetíti a bevándorló és az afgán mérnöki direktorium, valamint az ország kormánya között.

Az érdeklődőknek a bombayi konzulátus kérdőíveket bocsát ki, amelyeket a szakképzettséget igazoló okmányokkal együtt kell a konzulátusnak benyújtani. A kérdőív angol nyelven töltendő ki.

AZ UJ PANAMAI BEVÁNDORLÁSI TÖRVÉNY. A napokban hozták nyilvánosságra az új panamai bevándorlási törvényt, amelynek főbb intézkedései a következők:

Minden bevándorló köteles már a behajózásnál okmányt felmutatni arról, hogy minimum 500 amerikai dollár vagyon felett rendelkezik. Ugyanakkor a bevándorló kötelessége 85 dollárt letenni az esetleges visszavándorlás céljaira.

A panamai kormány különös gondot fordít arra, hogy az új bevándorlók ne terheljék túl az ország munkapiacát. Eppen ezért előnyben részesíti azokat a bevándorlókat, akik készek a mezőgazdasági munkára is. Az ebbe a kategóriába tartozó bevándorlóknak a kormány rendelkezésükre bocsátja kolonizációs céljából az ország megművelten részeit. A bevándorlási törvény azonnal életbelép és megszünteti az eddigi eltérő bevándorlási intézkedéseket.

Az európai bevándorlókra vonatkozó intézkedéseket a panamai belügyminisztérium azzal egészítette ki, hogy ezek a bevándorlók csak a kormány rendkívüli bevándorlási engedélyével léphetnek az ország területére. Ez az intézkedés Európa különböző országainak számtalan bevándorlóját igen súlyosan érinti.

Az intézkedést a kormány azzal indokolja, hogy meg akarja óvni az ország gazdasági fellépését a mélyebb megrázkódtatásoktól. Ugyanakkor kijelenti, hogy Panama már eddig is igen nagy számú német és osztrák menekültet fogadott be és ezáltal eleget tett Evianban vállalt kötelezettségeinek.

A prágai panamai konzulátus értesíti az

érdekelteket, hogy előzetes bevándorlási engedélyek nélkül nem állíthat ki többé beutazási vizumokat. Akik már rendelkeznek a beutazási vizummal, csak akkor érvényesíthetik azt, ha egyéni vizsgálat után megkapják a bevándorlási engedélyüket is. A vizumot nem semmisítik meg, de az egymagában még nem jogosít fel a bevándorlásra. A panamai kormány előzetes engedélyezése nélkül a konzulátus legfeljebb átutazási vizumokat oszthat ki. Ezek a vizumok maximum 30 napos panamai tartózkodásra jogosítanak. Az átutazási vizumot is csak akkor bocsátják ki az érdekelteknek, ha előzetesen felmutatják valamilyen más amerikai ország beutazási vizumát.

Lengyelország

A TOZ-OSE ZSIDÓ EGÉSZSÉGVÉDELMI SZÖVETSÉG NAGY GYERMEKSEGÉLYZŐ MŰVE LENGYELORSZÁGBAN. A TOZ sajtókonferencián több szónok kifejtette, hogy a lengyelországi zsidó lakosság rendkívül leszegényedése következtében az ifjú nemzedék testi fejlődése aggasztóan visszamaradt. A zsidó gyermekek tízezrei szenvednek a szó szoros értelmében éhségtől. A zsidó iskolák tanítóinak a TOZ-hoz intézett leveleiben beszámolnak arról, hogy ezek a rongyokba öltöztetett gyermekek a legtöbbször kórházba, beteg és fáradtan jönnek az iskolába. Sok gyermek még csak legyengül az iskolában, mások pedig testi gyengeségük miatt nem is járnak az előadásokra. Odahaza a legtöbbször bacillusoktól megfertőzött levegőben betegeskednek.

A TOZ az iskolában uszonnákat oszt ki. A szövetség nyári táboraikat 1938 nyarán 22.500 gyermek látogatta. A zsidó iskolaszervezetekkel egyetemben a TOZ Lengyelország 200 iskolájában állított fel élelmezési konyhákat, ahol 44.500 gyermeket látnak el.

A segélyezési mű finanszírozásához szükséges összegeknek 60 százalékát a lengyel lakosság adta össze, a fennmaradó 40 százalékot az amerikai Joint, a volt miniszter, Justin Godart szenátor elnöklése alatt álló „Lengyel éhező gyermekek segélyező társaság” párizsi központja és különböző más, főleg angliai zsidó szervezetek fedezték. A társaság pénzügyi alapjai most már végleg kimerültek.

A napi sajtó beható cikkeket foglalkozik a gyermeksegélyezés kérdésével.

A SKANDINÁVIAI ZSIDÓ IFJUSÁG A ZSIDÓ VILÁG-MOZGALOMBAN. A skandináv országok zsidó ifjúsági szövetségének meghívására a zsidó világkongresszus végrehajtóbizottságának tagja, Jaques Jefroykin előadás-turnét rendez Dániában, Svédországban és Norvégiában, amelynek célja szorosabbra tenni a fenti országok ifjúságának együttműködését az egész világ zsidó ifjúságával.

NUMERUS NULLUS A ZSIDÓ DIÁKOK KAL SZEMÉBEN A PRÁGAI EGYETEM ORVOSI FAKULTÁSÁN. A fiatal intézeti orvosok szövetségének nagygyűlésén felolvasták a prágai cseh egyetem orvosi fakul-

Tisztítsa meg vérét

Borbajok - Visszerek - Megmeredett erek - Érelmeszesedés - Lábfájás - Kősvény - Csúsz - Fájdalmak - Hátfájás - Ischias - Zsába Női bajok

A mint megtisztítja vérét, mindazok az izületi bajok megszűnnek, amelyek nemcsak visszatetsző voltokkal, hanem a veük járó nagy fájdalmakkal is kínozzák Önt.

Akármielyen régi, komoly és bármilyen eredetű is az Ön baja, gyors és gyökeres javulásra számíthat, ha aláveti magát egy Dépuratif Richelet "vérctisztító" kúrának, ennek az eddig színt leghatásosabb gyógymódnak, melyet a modern tudomány a mérgező anyagokkal telt vér áldozatainak ajánlhat.

Már a kúra legelső napjaiban a különféle borbajok, mint ekzema, hólyagos pörpörések, syccsis, bőrpírosság, psoriasis, ürunculus, csalánkiütés, prurigo stb. okozta kímzó viszketések megszűnnek. Fokozatosan elszáradnak és leessen azután a sebek és a gennyedések, a bőr újra egészségessé és üdévő válik. Kősvény, csúsz, zsába, nyakmerevség, neuralgiák, ischias esetében a Dépuratif Richelet, mely könnyörtelenül elpusztítja a húgymergeket, felszabadítja az izületeket és megszünteti az izületi, izombeli, ideges fájdalmakat, egyúttal pedig megakadályozza az ezekben a betegségekbe való visszaesést. Az érelmeszesedettek visszerei, megmeredett erei, aranyerei, szívdobogásai és szédülési szinten nem tudnak ellentámasztani a gyökeres "megtisztításának".

Nagyon jó szolgálatokat tesz a Dépuratif Richelet az a kritikus életkorban is, amennyiben a vér szabadítása és a vérkeringés szabályozása által megszünteti a vesebántalmakat, az alhasi fájdalmakat, vértululásokat és így elejét veszi a legsúlyosabb komplikációknak. Mindezekben felül erősíti a vért és annyira megjavítja az általános egészségi állapotot, hogy a legtöbb esetben valóságos megnáttalódás következik be.

DÉPURATIF RICHELET

minden gyógyszertárban és drogeriában kapható

tása tanári karának közlését, amelyben a tanári kollégium kijelenti, hogy sürgősen találja a zsidókérdés megoldását és hogy intézkedéseket tett arra vonatkozólag, hogy az elkövetkezendő két szemeszterben ne vegyenek fel több zsidó diákot az orvosi karra. Tekintettel arra, hogy a prágai német egyetem már előbb kizárta zsidó hallgatóit, a cseh egyetemnek ez az elhatározása azt jelenti, hogy a zsidókat most már teljességgel kizárták az orvosi karról.

Ettől függetlenül azonban, a beirt 780 zsidó főiskolai hallgató közül négyszázan önszántukból feladták tanulmányaikat. Remélik, hogy a Genfben székelő nemzetközi diákszövetség lehetőségeket fog teremteni nagyobb számú diák felvételére a külföldi egyetemeken. Egy másik rész a héber egyetemre szándékozik beiratkozni, ahol már az elmúlt év folyamán száz bohémiai zsidó diák helyezkedett el.

HERZOG FŐRABBI DE VALERANÁL. Dr Isaac Herzogot, Palesztina főbírját, aki előbb Irország főbírja volt, kihallgatáson fogadta De Valera ir miniszterelnök. Az irországi sajtó igen melegen üdvözi a palesztinai főbírját.

A FRANCIA NAGYRABBI LEMONDA-SA. Prof. Izrael Levi, Franciaország nyolcvanhárom éves főbírja, aki egészségi okokból már hosszabb ideje nem tudja betölteni állását, hivatalosan közölte lemondását. Az új főbírbi megválasztása március 8-án lesz.

Prof. Izrael Levi 1856-ban született Párizsban. 1882-ben a párizsi rabbiszemináriumban zsidó történelem és irodalom tanára, 1893-ban pedig a talmudi és rabbinikus irodalom lektora volt az Ecole Pratique des Hautes Etudesban. A tudós főbírbi hosszú éveken keresztül szerkesztette a „Revue des études juives” című folyóiratot és több tudományos munkát jelentetett meg, amelyek közül az egyiket, a L'Institute de France pályadíjjal tüntették ki. Levi professzort 1919-ben választották meg Franciaország főbírjává. Tagja a héber egyetem judaisztikai intézete tanácsának.

Megérkeztek a tavaszi ujdonságok

Nagy választék: Férfi felöltő és öltöny SZÖVETEKBEN, nőikabál és koszlum KELMÉKBE

GRUNFELD HENRIK NÉL Timisoara IV. (Joseffn) Bulv. Berthelot 16.

HIREK

— Gyászistentisztelet a kolozsvári zsidó templomokban. A pátriárka-miniszterelnök halála alkalmából ma, szerda délelőtt 11 órakor mindkét hitközség nagytemplomában gyászistentisztelet lesz. Ugy az ortodox, mint a neológ hitközség ezúton hívja meg tagjait, hogy a gyászistentiszteleten minél számban jelenjenek meg.

— Időjárásjelentés. Továbbra is sülyedő légnyomás, nagyrészt boros égbolt, nyugati légáramlás, esők, kisebb hősiyletés.

— Dr. Clonța Eugent nevezte ki a belügy-miniszter Nagyvárad rendőrkésztorává. Nagyváradról jelentik: Vasárnap délelőtt Nagyváradra érkezett dr. Clonța Eugen, a központi sziguranca vezérigazgatóság fő-tisztviselője, akit a belügyminiszter a rendőrség élére kvesztori minőségben kinevezett. Dr. Clonța Eugen erdélyi származású, régi és kitűnő rendőrtiszt. Évekig a kolozsvári rendőrségen működött, mint igazgató, később pedig mint kvesztor. Legutóbb a központi sziguranca vezérigazgatóságán volt igen fontos beosztása és ott kapta a kinevezést, mely a nagyvárad rendőrség élére szolgáltatta. Az új kvesztor vasárnap délelőtt érkezett meg Nagyváradra. Fodor Lőrinc delegált kvesztor fogadta, akivel a kveszturára hajtottak és ott átadták a hivatal vezetését. A rendőrigazgató teendőket továbbra is Fodor Lőrinc végzi, aki eddigi működésével felettesei meglegedését a legteljesebb mértékben kiérdemelte.

A Haggibhor purimi estje

szombat, tánc és szépségversennyel egybekötve. Kitűnő büffé, stb. meglepetések.

— A vasuti jegyek árát kifüggesztik a pályaudvarokon. Bucurestiből jelentik: A CFR ellenőrző bizottsága megállapította, hogy a mai vasuti árszabálytáblázatok nem tüntetik fel pontosan azokat az összegeket, melyeket az utasoknak fizetni kell, ezért elrendelte, hogy a jövőben az összes vasuti állomásokon a helyes és pontos árszabást kell kifüggeszteni. Ezekben a táblázatokban benne lesz minden egyes állomásra szóló jegy ára, de ezeken kívül fel lesznek tüntetve a különféle címeken netalán fizetendő pótlékok is.

— A bevonuló ujong tragédiája. Sonea Florian mócsi legény most kellett bevonuljon Kolozsvárra katonának. A kolozsi állomáson vonatra szállott. Kolozs és Apahida között eddig még nem tisztázott körülmények között Sonea Florian kiesett a vonatból és a kerekek közé zuhant, amelyek halálra gázolták. Az ügyesség vizsgálatot indított, hogy megállapítsa a szerencsétlen véget ért regnuta halálának körülményeit.

— Megalakult a román-finu társaság. Helsinkiből jelentik: Hétfőn megalakult a Finnország-Románia társaság, amelynek elnöke Tanner professzor, alelnöke pedig Mansioka tanár és Berea román ügyvivőt választották meg. Erko és Gafencu külügy-minisztereket dísztagokká választotta a társaság, amely hódoló táviratokat küldött II. Károly királynak és Kallio elnöknek.

— További intézkedés nem adnak ki vizumot zsidóknak a magyar konzulátuson. A kolozsvári konzulátus egyik nagyvárad lap számára az alábbi nyilatkozatot tette: „Rendületet kaptunk, amely szerint romániai állampolgárságu zsidók további intézkedésig nem kaphatnak vizumot sem beutazásra, sem átutazásra. A „további intézkedés“ azt akarja kétségkívül jelenteni, hogy csupán átmeneti rendszabályról van szó. Mindenki, aki vizumot kér, igazolni tartozik okmány-nyal, hogy milyen vallású. Minthogy a rendelet bővebb utasítást nem tartalmaz, ennél fogva elfogadjuk igazolásul keresztlevelet, vagy házassági kivonatot, szóval olyan irást, amiből kiderül, hogy az illető jelenleg nem zsidó. A rendelet nem intézkedik aziránt, hogy a kitért zsidók külön bírálandók-e el, ennél fogva mi csak azt nézzük, hogy az illető most keresztény legyen. A rendelet szerint zsidók számára a magyar királyi belügyminiszter adhat engedélyt a vizumhoz. Ennél fogva azok a zsidók, akik Magyarországra, vagy Magyarországon át akarnak utazni, kérvényt nyújtsanak be Budapestre a belügyminisztériumba, indokolják meg, hogy miért és hova akarnak utazni, adják meg pontos lakcímüket és megkapják reá a választ.”

Nagyvárad és Biharmegye egyetlen zsidó ortopéd- és gyermekcípő specialistája

Kohn István

belvárosi cipőszalon Oradea, Parcul Traian 1. Dr Balláné kalapszalonnal mellet.

HOGY MILLIOMOSOK LEGYENEK

ahhoz nem kell az Állami Sorsjáték IV. osztályának a húzásáig várnia.

Kisérleje meg szerencsését MÁRA 19. SORSJÁTÉK KEZDETKOR és vásároljon sorsjegyet az I. osztály húzására, amelynek napja

MÁRCIUS 15.

20 NYEREMÉNY A 1.000.000 LEI
10 NYEREMÉNY A 200.000 LEI
70 NYEREMÉNY A 100.000 LEI

vár önre.

Állami Sorsjáték
19 sorsjáték, I osztály

Ujra felvette a zsidó delegáció az angol kormányral a tárgyalásokat

London, március 7. (Rador.) Macdonald és lord Dufferin a kerekasztal-konferencia zsidó tagjaival hétfőn este újabb megbeszélést folytattak.

Kormánykörökben az a benyomás uralkodik, hogy a zsidók kevésbé határozottan utasítják el az angol javaslatoknak tárgyalási alapul való elfogadását és a további tárgyalások lehetősége fennáll. A zsidók kiküldötteinek konzultatív bizottsága kedd reggel ült össze és igyekezett olyan megoldást keresni, amely lehetővé tegye a zsidó delegátusok számára a tárgyalások folytatását.

gyalási alapul való elfogadását és a további tárgyalások lehetősége fennáll. A zsidók kiküldötteinek konzultatív bizottsága kedd reggel ült össze és igyekezett olyan megoldást keresni, amely lehetővé tegye a zsidó delegátusok számára a tárgyalások folytatását.

Ma a ROYAL slágermozgóban az év legnagyob eseménye, slágersorozatunk milliós alkotása:

SUEZ

A nemzetek nagy problémája a SUEZ csatorna hegemoniájáért, amelynek megteremtője, Lesseps kalandos életét és szerelmét látjuk. A filmben látható Disraeli és Napoleon. Főszerepekben: TYRONE POWELL, LORETTA YOUNG és ANNABELLA. Számozott helyek. Telefon 37-05. Előtte két híradó!!

— Elmarad a Wizo március 8-ikára tervezett táncestélye. A Miron Cristea pátriárka miniszterelnök halála miatti országos gyász miatt bizonytalan időre elhalasztották a március 8-ikára tervezett Wizo táncestélyt.

— Kitűnően sikerült a katonai előkészítő-sők ünnepély. Szombaton este zsufozásig töltötték meg a Vasmunkás-oothont a katonai előkészítő-sők, ahol igen emelkedett hangulatban vettek bucsut a bevonuló 1939-es korosztály ifjaitól, akik hazafias szellemű dalokat és zeneszámokat adtak elő a műsor keretében. Az ünnepély a királyhimnusszal vette kezdetét, majd az előkészítő-parancsnokság nevében Rosianu Alexandru őrnagy tartott magasraszárnyaló beszédet, kiemelve a katonai előkészítő-sők feladatait a fegyelem és a rend jegyében. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után az előkészítő-sők szavazatakat, énekszámokat, a CFR csoportja pedig nemzeti táncokat adott elő. Befejezésül a „Szolgálatos cigány“ című bohózatot adták elő, melyben jól szerepelt Grosz Jenő és Cristea Vasile. Nagy sikert aratott Schubert Ave Maria hegedűszámával Jonas Sándor, továbbá Davidovits Z. német dalával. Az ünnepély a „Premilitar“ himnusszal ért véget. A rendezés körül sokat tevékenykedett Orlandea főhadnagy és Haiduc Iuliu hadnagy. Az ünnepélyen az előkészítő-sők tisztikara teljese számban jelent meg. Az estélyt reggelig tartó tánc követte. (f.)

— Nagy siker jegyében zajlott le a bucaresti kisebbségi újságírók bálja. Bucurestiből jelentik: Szombaton este tartották meg táncmulásukat a „Thumverein“ összes helyiségeiben a bucaresti kisebbségi újságírók. A tánctermet szépségszámú és előkelő közönség töltötte meg. Megjelent a bálon Bár-dossy bucaresti nagy követ is Fülöp sajtó-átvitelében. Titeanu sajtóminiszter, a bál fővédnökét — aki temesvári útja miatt nem jelenhetett meg személyesen — Cuza Voda kabinetfőnök képviselte. A fényesen sikerült bál előkészítéséért Szikszay Gyula és Koréh Endre hírlapírókat illeti elismerés.

— Amerikába utazott a dán trónörökös-pár. Koppenhágából jelentik: A dán trónörökös-pár ma Amerikába utazott. Az utazásnak kizárólag magánjellege van.

— Nagymennyiségű árut rendeltek külföldi országok Romániából. Bucurestiből jelentik: Az utolsó héten nagy áru rendelések érkeztek külföldről: Franciaországból 100 ezer köbméter épületfát és 20 ezer ebédő és hálószobabútor kérnek kompenzációként katonai repülőgépek szállításiért. Szaru és szarvcikket is kérnek francia cégek. Marokkó fehérbabot, Anglia gyümölcsöket, fűszereket, halkonzerveket, vajtermékeket, bóróket, Palesztina friss vaját (hetenként 2-3 tonnát), Svájc szalmát, Olaszország olajnövényeket, Kanada különböző élelmickekét és Lengyelország felnemdolgzott disznóbort akar Romániából importálni.

— A szövetségi központ kapta meg a sóeladás koncesszióját. Bucurestiből jelentik: Az országos szövetségi intézet kapta meg a só koncesszióját a CAM-tól. A szövetségi intézet eddig 400 sólerakatot létesített. — A szövetségi központ által felsorolt 48.000 tonna búzából eddig 46.000-et adtak el.

— Agyonlőtte magát az elkeseredett fiatal-ember, mert szülei ellenették házasságát. Isából jelentik: Megdöbbentő szerelmi dráma történt tegnap este, amelynek áldozata Constantiu Sandru 19 éves Galateanu ucca 6 sz. alatt lakó fiatal könyvelő. Constantiu Sandru nemrég ismerkedett meg Valeria Ene 18 éves szőnyeggyári munkaslánnyal. A fiatalok között rövidesen szerelmi kapcsolatok fejlődtek ki. A fiú édesanyja ezt a barátságot nem nézte jószemmel, szemrehányást tett neki, ami lassanként azt az elhatározást érlelte meg a fiuban, hogy eldobja magától az életét. Néhány nappal ezelőtt revolvert szerzett és tegnap szobájába bezárkózva a fegyverrel szájalotta magát. Hozzá tartozói a lövés zajára behatoltak a szobába, értesítették a mentőket, akik kórházba szállították a fiatal könyvelőt, ahol néhány órai szenvedés után meghalt. Amikor az öngyilkosság Valeria Ene tudomására jutott, elkeseredésében a villamos elé vetette magát. Szerencsére a villamosvezetőnek az utolsó pillanatban sikerült lefékezni a kocsikat és így a szerelme halála miatti bánatában elkeseredett leány csak könnyebb horzsolásokat szenvedett. A hatóságok a szerelmi dráma ügyében bevezették a vizsgálatot.

— Fontos katonai iratokat lopták el Londonban egy autóból. Londonból jelentik: Valamennyi rendőrállomás rendeletet kapott, hogy tevékenyen vegyen részt egy utazóbőrönd felkutatására irányuló nyomozásban. A bőröndöt, amelyben fontos katonai iratok voltak, az elmúlt éjszaka lopták el az egyik londoni téren parkirozó autóból.

— Német-magyar társaság alakult Bécsben. Bécsből jelentik: Glaise Horstenau elnökletével „Németország-Magyarország társaság“ alakult, amelynek számos magyar és német előkelőség tagja van.

— A világ legkönnyebb motorjával szerelik fel az amerikai utasszállító repülőgépeket. Washingtonból jelentik: A polgári repülőhivatalt egy új típusú motort fogadott el az utasszállító repülőgépek részére. Az új motor 500 lóerős és léghűtés készülékkel van ellátva. A gép, amelyet titokban készítettek el, a világ legkönnyebb típusú motorját bírja.

— A török köztársasági elnök a demokrácia jótéményeiről. Ankarából jelentik: Ismet Inönü elnök az isztambuli egyetemen beszédet mondott a demokrácia jótéményeiről. Ez az államforma felel meg a legjobban a török nemzet rétegződésének és akaratának. Szükség van egy rendszabályozni ezt a demokráciát, hogy elejét vegye minden anarchiának, vagy megszorításnak.

— Házasság. Rubinstein Renée és Fuchs József Máramarossziget f. hó 12-én, vasárnap délután 2 órakor tartják esküvőjüket Szegeden a Jurovits vendéglőben.

— Balan erdélyi görögkeleti metropolita a két román egyház egyesítését tartja szükségesnek. Bucurestiből jelentik: A Curenul című lap a következő szenzációs hírt közli: Február 27-én, az alkotmány életbe léptetésének egy éves évfordulója napján Gyulafehérváron rendezett nagyszabású nemzeti ünnepség után, melyre az erdélyi görögkeleti és görögkatolikus metropoliták közös kiáltványban hívták meg Erdély, Bánság, Körösvidék és Máramaros népét, Balan erdélyi metropolita érkekezletre hívta össze az összes lelkeseket és a konzisztórium tagjait. Az érkekezleten Balan metropolita felhívta a lelkesek figyelmét arra: lépjenek szoros érintkezésbe az értelmiségű osztály és a földművelőréteg hivatott vezetőivel, hogy megteremtsék a románok egységes nemzeti egyházát. A metropolita felhívta a lelkeseket és a konzisztórium figyelmét arra, hogy a jelenlegi körülmények és viszonyok között fokozott mértékben van szükség az összes románok egyesítésére és az egységes nemzeti egyház és vallás megteremtésére. Elengedhetetlenül szükségesnek tartja a metropolita a két román egyház: a görögkeleti és görögkatolikus egyesülését. A görögkatolikusok mint ismeretes, két évszázaddal ezelőtt szakadtak el az ősi román egyháztól és szükségesnek látják, hogy a megbontott egységet vallási téren helyreállítsák.

Idegenlégiót terem Anglia

LONDON, március 7. Az alsóházban kérdést tettek Hore-Belisha hadügyminiszterhez, hogy megvizsgálta-e az Angliában megtelepedett emigránsokból álló idegenlégió megteremtésének lehetőségét.

Hore-Belisha azt válaszolta, hogy a kormány foglalkozott ezzel az eshetőséggel és kívánatosnak találta azt. Ugyanakkor megjegyezte a hadügyminiszter, hogy rendkívüli körülmények között idegenek is részt vehetnek a rendes angol katonai alakulatokban.

és a ma

Mivel

Budapest, március 7. ipésén folytatott táját. Meissner képviselő beszéde zsidókérdés nem igaz az, hogy megfelelően vetőből, mert az or. 2.8. zsidó lakos el. A zsidók ma vontak ki mag. A háború után zsidók fiait el. Az első zsidó küli volt a sok zsidótörvény is tást ajánl.

A kívándorló nevüket, hogy a külföldön, 1. revizió alá a. Zsidókat sem nem illetheti nem őket. Kéte ne vihessen lami szolgálati szállításban ne.

Meissner ez adatot olvas 216 ezer önálló van, ez utóbbi munkát sajátit gyarországi or. 49.4 százaléka bérlők 42 százaléka házak tulajdon zsidók számára vagyomból 6 m. kisibolása má.

Meissner kife szavazza a törvényben, hogy radikálisabb tö.

Esztergyólyos viselő szólat f. vakkal kezdte l.

— Mint kere tiltakozom telje ellen.

Az asszimilá tergályos ránu gyalásokon a. a magyar delegélyben élő zs. tegrán részt. Esztergyólyos id. a békekonferen amelynek 359- a következőke. „A legnagyobb

A szke

de a. A pozso

Prága, március 7. da hiteltérde szerint a szlovák állam mellett foglal pozsonyi kor. do ünnepélye szlovák egys. ban hozott h. retesek. Jólérint a hivat világos volta folynak a t. között. Azt. nisztereket. kedvező jelk. Mint Pozso

Nemzeti szocialista és szociáldemokrata párbaj a magyar parlamentben a zsidótörvény körül

Mivel érvelt a békekonferencián a magyar delegáció

Budapest, március 7. A képviselőház mai ülésén folytatták a zsidótörvényjavaslat vitáját. Meissner Károly nemzeti szocialista képviselő beszélt és kijelentette, hogy a zsidókérdés nem felekezeti probléma. Nem igaz az, hogy a zsidóság számarányának megfelelően vette volna ki részét a háborúból, mert az ország keresztény lakosságának 2,8, zsidó lakosságának 1,1 százaléka esett el. A zsidók már a háboru előtt is szívesen vonták ki magukat a katonai szolgálat alól. A háboru után a háboruban meggazdagodott zsidók fiait ellettek a közép- és főiskolákat. Az első zsidótörvény teljesen jelentőség nélküli volt a sok kivétel miatt. A második zsidótörvény is hiányos, éppen ezért módosítást ajánl.

A kivándorló zsidóktól vegyék el magyaros nevüket, hogy ne diszkreditálják az országot a külföldön. 1867-ig visszamenően vegyék revízió alá a zsidók állampolgársági jogát. Zsidókat sem passzív, sem aktív választójog nem illetheti meg, a hadseregbe ne vegyék be őket. Kétezer pengőnél nagyobb összeget ne vihessen magával zsidó kivándorló. Állami szolgálatban zsidó ne lehessen, közszállításban nem vehet részt.

Meissner ezután egész sereg statisztikai adatot olvas fel. Eszerint Magyarországon 216 ezer önálló iparos közül 24 ezer zsidó van, ez utóbbiak azonban a könnyű ipari munkát sajátították ki maguknak. A magyarországi orvosoknak 54, az ügyvédeknek 49,4 százaléka zsidó. Az ezer holdon felüli bérlek 42 százaléka zsidó, a budapesti bérházak tulajdonosai között 45 százalék a zsidók számaránya. A 26 milliárdnyi nemzeti vagyonból 6 milliárd van zsidókézen. Ennek kisbólasa már meg is kezdődött.

Meissner kijelentette végül, hogy megszavazza a törvényjavaslatot abban a reményben, hogy azt rövidesen egy harmadik, radikálisabb törvény fogja felváltani.

Szocialista felszólalás a javaslat ellen

Esztergyólyos János szociáldemokrata képviselő szólalt fel ezután és a következő szavakkal kezdte beszédét:

— Mint keresztény, magyar és szocialista tiltakozom teljes erőmből a gyűlölet uralma ellen.

Az asszimiláció kérdését fejtegetve, Esztergyólyos rámutatott arra, hogy a béketárgyalásokon a román küldöttséggel szemben a magyar delegáció azt vitatta, hogy az Erdélyben élő zsidók a magyar kisebbség integráns részét alkotják. Ennek bizonyításul Esztergyólyos idéz a magyar küldöttség által a békekonferencia elé terjesztett jelentésből, amelynek 359-ik oldalán az erdélyi zsidókról a következőket írja:

„A legnagyobb részüik teljesen asszimilálódott a magyarsághoz. Hajlamuknak megfelelően főleg a kereskedelemben és iparban helyezkedtek el. Az emancipáció óta az iparban különösképpen jelentős mértékben veszik ki részüket és minden nemzetköziségük ellenére is telítve vannak magyar érzéssel, kultúrával; igen sok jeles író, művész, tudóst adtak nekünk, úgy hogy végeredményben azt kell mondanunk, hogy az erdélyi zsidók fajji szempontból nem is zsidók, hanem magyarok“.

Ruppert Rezső (közbeszól): Ez a jelentés Teleky Pál gróf miniszterelnök munkája. Gürtler: Tévedni emberi dolog. Esztergyólyos végül is embertelennek, kegyetlennek és gonoszknak minősíti a javaslatot.

Shpoy Kálmán tábornok kéri, hogy tegyenek kivételt mindazon zsidókkal, akik résztvettek a háboruban. A hősi halottak között nincs különbség, de nem tehető különbség a frontharcosok között sem.

Az igazságügyminiszter válasza

A különböző felszólalásokra Tasnády Nagy András igazságügyminiszter válaszol, aki hangsúlyozta, hogy nemcsak a kereszténység, de a zsidóság érdeke is, hogy ez az izgató anyag kiküszöböltesse a közéletből. Nem gyűlölet, hanem kereszténység iránti szeretet vezette a kormányt a javaslat elkészítésében.

Az igazságügyminiszter ezután azt fejtette, hogy a múltban is felléptek magyar királyok, államfők, fejedelmek a zsidó tulajdon ellen. Mátyás király, sőt már az Árpádok hoztak zsidóellenes intézkedéseket. 1895-ben a néppárt harcot indított a zsidó lelkiség ellen, 1884-ben két zsidóellenes törvényjavaslat került a Ház elé. Tasnády Nagy András bizonyítani igyekezett ezután, hogy Széchenyi, Kossuth és Deák Ferenc a zsidóság emancipációja ellen foglaltak állást. Végül kijelentette, hogy nem hisz a külföldi zsidóság bojkottjában. Ha jó árut szállítunk, a külföldi vevőt nem fogja érdekelni az, hogy a szállító zsidó-e, vagy sem.

Milyen származású Rác volt magyar hadügyminiszter?

Budapest, március 7. Az Esti Újság mai számában válaszol Lendvai István képviselőnek a Magyar Nemzetben megjelent cikkére, amely azt igyekezett bizonyítani, hogy Rác Jenő volt hadügyminiszter román származású. Az Esti Újság kifejti, hogy vitéz nagylaki Rác Jenő tábornok egyik elődje 1625-ben kapta meg a magyar nemességet Bethlen Gábortól. 1845-ben egy másik elődjét görögkatolikus lelkész keresztelte meg, aki az anyakönyvbe nevét tévedésből román helyesírással Rațiunak írta be.

A szlovákok a cseh-szlovák állam keretében való megmaradás mellett döntöttek,

de a szlovák kormány késlekedik a hűségnyilatkozattal

A pozsonyi miniszteri értekezleten három napon át vitatták a zsidókérdést

Prága, március 7. Az Havas távirati iroda hiteltérdelem helyről nyert értesülése szerint a szlovákok egyhangulag a cseh-szlovák állam keretében való közös élet mellett foglaltak állást. Ennek dacára a pozsonyi kormány úgy látszik nem hajlandó ünnepélyes nyilatkozatot tenni a cseh-szlovák egység mellett, amihez pedig a prágai kormány ragaszkodik. A Pozsonyban hozott határozatok részletei nem ismeretesek. Jólértesült körök benyomása szerint a hivatalos közlemény látszólagosan világos volta dacára a kulisszák mögött folytak a tárgyalások Prága és Pozsony között. Azt a tényt, hogy a szlovák minisztereket közelebbről Prágába várják, kedvező jelként ítélik meg.

Mint Pozsonyból jelentik, a szlovák nép-

párt képviselői a kormánnyal közös értekezleten a szlovákiai csehek kérdéséről tárgyaltak és megvitatták a katonaság, a gazdasági élet problémáit és a zsidókérdést is. Ezen utóbbi kérdésről folyt egyébként szó a szombati, vasárnapi és tegnapi miniszteri megbeszéléseken.

A Ceteka jelenti Prágából, hogy Hacha köztársasági elnök rendelt utján Révay kárpátaljai minisztert leváltotta Stefan Klocurakkal, aki átvette a társadalomvédelmi és közegészségügyi tárca vezetését. Prohala tábornok a belügyi, pénzügyi és közlekedésügyi minisztériumokat vezeti. Volosin megmaradt miniszterelnöknek, a közoktatásügyi és igazságügyi minisztériumok vezetőinek.

A Ceteka jelenti, hogy az a hír, amely

szertint a központi kormány felszólította volna Volosint, mondjon le az országgyűlés összeülése előtt, minden alapot nélkülöz. Minden határozatot Volosinnal egyetértésben hoztak.

Miért mondatták le Révait?

Berlinből jelentik, hogy Révai ruszin miniszter lemondását a német sajtó élénken kommentálja. A Deutsche Allgemeine Zeitung szerint a lemondás a Prága és Huszt közötti pénzügyi ellentétekre vezethető vissza. A lap figyelemre méltónak tartja, hogy bár Révai helyébe Klocurek minisztert nevezték ki, a pénzügyek intézését is Prahava vette kezébe.

A Berliner Börsenzeitung szerint ukrán körökben nagy nyugtalansággal figyelik, hogy a csehszlovák központi kormány Prhala tábornok kezébe koncentrálja a hatalmat.

„Belgium sorsa a belgák kezében van“

Lipót belga király drámai hangú levele, amelyben megindokolja a parlament feloszlatását

Brüsszel, március 7. (Rador.) A belga király hétfőn este levelet intézett Pierlot-hoz, amelyben rámutat arra, hogy a parlament feloszlatására a belpolitikai helyzet orvoslása végett volt szükség. Ilyen fontos határozatot igényelt az utóbbi időben előállott helyzet, amikor a végrehajtó hatalom működését ellentmondó és alkotmányellenes intézkedések zavarták. Olyan helyzet volt tehát, amely nem folytatható. A politikai és jogi felelősséget csak a kormány viselheti. Minden erőfeszítésnek az érintetlen nemzeti egység fenntartására kell törekednie.

Egy nőnek bütykösek lettek az ujjai.

Egy nő, aki már hosszabb ideje szenvedett reumában, észrevette, hogy ujjain bütykök keletkeztek. Ugyanezt észlelte a lábujjakon is. Erre elhatározta, hogy megkísérel a napi kezelést Kruschen sókkal. Néhány hét múlva észrevette, hogy a bütykök el tűntek kezéről és lábáról, valamint megszűntek a reuma okozta fájlalmak is. Újra erőteljesnek érezte magát.

Bütyköket gyakran lehet észlelni reumában szenvedőknél. A vérben összegyűlt túlságosan mennyiségű húgysavnak a következménye, ha a máj, a vese és a belek renyhén működnek. Kruschen ásványi sókat tartalmaz, amelyek feloldják a húgysav-lerakódásokat és olyan folyadékká változtatják, amelyet a szervezet a vese révén könnyen eltávolít. Más Kruschen tartalmazta sok ósztónt is a májat, a vesét és a beleket. Már az első üveg után észlelni fogja a Kruschen sok jótékony hatását. Árak: 95 lei nagy üveg, 60 lei kis üveg. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

A ma estére hirdetett

Rigoletto

előadás

Svéd Sándor vendégjátékával, programszerűen **meg lesz tartva**

Gandhi abbahagyta éhségsztrájkját

Elsimult a vizsály Gandhi és a rajkoti maharadza között

London, március 7. Az angol kormány tegnap a késő esti órákban rendkívüli minisztertanácsra ült össze. Erre az indiai események készítették. Landsbury munkáspárti képviselő ugyanis előzőleg telefonbeszélgetést folytatott az indiai alkirályal, megkérdezvén tőle, hogy milyen álláspont-ra helyezkedik Gandhi önkéntes éhezésével szemben. Gandhi állapota, amint azt Uidellhiből jelentik, rendkívül aggasztó. Az orvosok véleménye szerint testi ereje gyöngül és félt, hogy szervezete felmondja a szolgálatot. Ennek ellenére lelki nyugalma változatlanul erős. Tanítványai ágya körül tartózkodnak és a szent iratokból olvasnak

fel a Mahatmának. A Reuter rajkoti jelentése szerint Rajkot és New-Delhi között azt a vizsályt, aminek nyomán Gandhi éhségsztrájkba lépett, tárgyalások után elsimították. Mint Bombayból jelentik, Gandhi ma reggel bejelentette, hogy elhagyta önként vállalt fogságát, mivel a közte és a rajkoti maharadza között támadt nézeteltérést tárgyalások után elsimították. Ezek a tárgyalásokon lord Linlithgows, India királya személyesen vett részt. Gandhi éhségsztrájkja ezek szerint négy nap két óra és 55 percig tartott.

Stimson volt amerikai hadügyminiszter nyílt levelében sürgeti a totális államokkal szembeni erélyes fellépést

A „Newyork Times“ vezércikkben helyesli Stimson állásfoglalását

Newyork, március 7. (Rador.) Henry Stimson volt hadügyminiszter (Hoover alatt volt a kormány tagja) levelet intézett a Newyork Times című laphoz, amelyben az Egyesült Államok erélyes fellépését sürgeti a fasiszta államokkal szemben, ami a legjobb eszköz az általános háboru megakadályozására. Az Egyesült Államok, Franciaország és Anglia flottáinak közösen kell működnie, ha a totális államok támadást indítanak az európai demokráciák ellen. Miután a demokratikus nemzetek védelmi lehetőségeit elemzi, Stimson a totális államok támadásbeli és technikai felkészültségét veszi vizsgálat alá és hozzátéveszi, hogy ha a fasiszta nemzeteket nem is lehet erkölcsi indokokkal meggyőzni, nagyon jól megértik az erő veszélyeit és előnyeiket. Ezért megakadályozhatók a háboru megindításában, ha figyelmeztetik őket

arra a veszélyre, aminek minden bizonyíték nélkül magukat.

Miután a két fél erőviszonyait vizsgál-gatja, Stimson azon véleményének ad kifejezést, hogy könnyen állhat olyan helyzet elő, amelyben a demokráciák szárazföldi, légi és tengeri haderői Európában le lesznek kötve. Ezzel egyidejűleg a japán flotta a Csendes óceán uralhatná, eljuthatna Ausztráliáig és Új-Zélandig és így fenyegetné a szingapuri, sőt a nyugat-kanadai védelmi rendszereket. Ezért az amerikai flotta részvételére szükség van.

A Newyork Times vezércikkében támogatja Stimson felvetését és kiemeli, hogy ilyen politikához nem lenne szükség szövetségre, hanem csak egyszerű megbeszélés-re, a flották egységes tevékenységének meghatározása érdekében.

eremt

Az alsóházban hadügyminiszter az Angliában álló idegenlégió

hogy a korlátozottsággal és nyakakor lesz-e rendkívüli közzét vehetnek utakonban.

KÖZGAZDASÁG

A kormány gazdasági bizottsága határozott a francia hitelezőkkel felmerült differenciák ügyében

Bucuresti, március 7. A kormány gazdasági bizottsága a napokban Calinescu miniszterelnökhelyettes elnökletével ülést tartott, amelyen az összes gazdasági miniszterek és államtitkárok résztvettek. A kormány letárgyalta a franciákkal Párizsban folyó

tárgyalásokon felmerült kérdéseket és megfelelő utasításokat küldtek a Párizsban tárgyaló román delegációnak. Ugyancsak letárgyalták a „Petrofina” ajánlatát az állami petróleumredevencia szerződés módosításával kapcsolatban.

A román-német kompenzációs forgalom elszámolására új utasításokat adott ki a Banca Națională

Bucuresti, március 7. A Banca Națională vezetéke körlevelet küldött az autorizált bankokhoz, amelyben az új román-német külkereskedelmi egyezménynek megfelelően utasításokat ad a kompenzációs exportból eredő devizák elszámolására. A rendelet felsorolja, hogy a kompenzációból a Banca Națională

illető devizakvótát mely esetekben milyen számlákra kell könyveltetni Berlinben. Egyben utasítja a bankokat, hogy minden kompenzációs tétellel kapcsolatban a berlini bankleveleket utasítsák, hogy a devizaellenértéket mely számlákra könyveljék.

Száznegyvenhat millióval csökkent a bankjegyforgalom február harmadik hetében

82.77 kilogramm szinaranyal emelkedett az aranykészlet

A Banca Națională február 18-i heti kimutatása szerint, február harmadik hetében, 82.77 kg szinaranyat szolgáltattak be az aranybányák 12.691.422 lej értékben, amelyből az ércfedezet összege 18 milliárd 305 millió 685.919 lejre emelkedett. A forgalomban levő bankjegyek összege 146.5 millióval 33 milliárd 981.881.320 lejre csökkent, míg a látra szóló kötelezettségek (gírószámlák) végösszege 405.5 millióval emelkedett, vagyis a végeredményben a bruttó bankjegyforgalom

259 millióval növekedett. A fedezeti arány 1.8 százalékkal 38.39 százalékra csökkent. Az import fedezésére szolgáló devizakészlet 4.5 millió lej értékével 336.971.554 lejre csökkent. A kliringszámlák aktív szaldói 26.5 millió lej értékével 554.410.591 lejre emelkedett, az importőrök kliringszámlák letéte 48 millió lej értékével 335.752.198 lejre csökkent. A kereskedelmi váltótárca 73.5 millióval 10 milliárd 572.689.083 lejre emelkedett.

Az Élőállat Exportőrök Szindikátusa március 27-én tartja ezévi közgyűlését

Az élőállat exportőrök kolozsvári szindikátusa, az „Ardealul” Syndicat pt. Organizarea Exportului de Animale și Carne Proaspete vezetősége március 27-re hívta össze az ezévi rendes közgyűlést, amelyen — a rendes napirend mellett — határozni fognak a szindikátus jövője, illetőleg átalakulása felett.

Fizetési képtelenségek

Metea Ioan gyulafehérvári kereskedő csődügyében a törvényszék — a csődvagyon felosztása után — a csődjelzést meg szüntette.

Zürichi árfolyamok. (Március 7.): Márka 176.65, holland forint 233.70, dollár 440.25, font 20.645, francia frank 11.67, olasz lira 23.15, csehkorona 15.06, pengő 87.25, dinár 10.—, lej 3.37, zloty 83.—, belgas 74.075.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.24—143.31
font	662.40—672.78
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75—76.17
svájci frank	32.08—32.57
francia frank	3.57—3.78
márka	40.50—41.60
pengő	25—27
csehkorona (hivatalos)	4.68—4.77
Az exportból eredő, szabadforgalomba bocsátott devizakvóták árfolyamai lanyhábbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:	
Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1780—1809
angol font, 30%-os szabadkvóta	1670—1740
angol font, 20%-os kvóta	1340—1350
angol font, 40%-os kvóta	1060—1087
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	192
dollár, 30%-os szabadkvóta	370
svájci frank, 30%-os kvóta	81—83
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	10
belgas (klirng)	61
belgas, 15%-os	63.80
svédkorona, 30%-os kvóta	94

Az Exportőrök hivatalos jegyzékében szereplő erdélyi és bánáti cégek

642. S. A. de Ind. Lemnului din Bicsad, Bikszád (Szatmár megye).
 644. „Sun” Fabr. de Scobitori și Cuie de Lemne S. A., Kolozsvár.
 651. Ioan Umstaetter, Pecul-Nou.
 654. „Westend” Fabr. de Mănuși, Temesvár.
 657. Wachtel Simon ut., Lugos.
 658. Zavislag & Vámos, Nagyvárad.
 664. I. Axelrad & S. Schweitzer, Ghimes-Făget (Csik megye).
 666. „Ardealul” S. A., Nagykároly.
 667. Iosif Abraham & Frații, Kóhalom.
 668. „Ardeleana” Agentura de Lemne, Nagyvárad.
 669. Agentura de Lemne M. Bihari, Nagyvárad.
 673. M. Bozsák & Fiul S. A., Temesvár.
 675. „Bărzava” Fabrica de Var S. A., Arad.
 676. Boros Lajos, Nagyvárad.
 678. Banca Agrară S. A., Nagyvárad.
 679. „Carmen” Cipőgyár Rt. Nagyvárad.
 680. „Codrul” Laufer Simon, Felső-Visó.
 681. Hermann Árpád, Vărciorog (Bihar megye).
 682. Cheresteaua Măramureșana S. A., Măramarosziget.
 686. Comerțul Lemnului S. A., Kolozsvár.
 687. „Dobrinul” S. A., Vaskóh (Bihar megye).
 691. Davidovits Irma, Măroshéviz.
 692. Frații Depner, Hălchiu (Brassó megye).
 694. Deckner Sándor, Nagyvárad.
 697. Engländer Artur, Felső-Visó.
 698. Ferestrăul Marcovici, Borsa (Măramaros megye).
 700. S. A. Ferestieră Beltiug, Satu-Mare.
 701. I. Fronius, Medias.
 702. Fabrica de Sticlărie Turda S. A., Turda.
 703. Fried József és Fia, Borsa.
 704. Fried Benő, Vișeu de Sus.
 705. „Favorit” Fabr. de Ardezie & T. Oșorheiu.
 706. Nuta Fischmann, Vișeu de Sus.
 707. Al. Cuza-Andercu, Borsa.
 708. Feuermann Móric, Cluj.
 709. Feldmann József és Fia, Satu-Mare.
 710. D. G. Fischel & Fii, Siatina-Timisului (Severin megye).

***Épen ezért térj be MEG MA a
**COLECTURA OFICIALĂ
 ȘI A OFICIILOR RURALE P. T. T.**

ELĂRUSITÓ HELYEIHEZ

és vásárolj Állami Sorsjáték sorsjegyet, mert csak így lehetséges, hogy március 15.-én, amikor a 19. sorsjáték I. osztályának a húzása lesz, **GAZDAG EMBERRÉ VÁL!**

HELYI KÉPVISELET:

Colectura Oficială

CLUJ, STR. REGINA MARIA 46.

711. „Frigerul” Ritter József, Oradea.
 712. „Focul” Korda Kálmán, Oradea.
 713. Fruchter Testvérek, Borsa.
 714. Fruchs Lajos, Sighet.
 715. Friedmann Móric, Cluj.
 716. „Ficatul” Blum Vilmos, Oradea.
 720. Dr. Getter Nánán, Oradea.
 721. „Georgia” S. A., Berveini (Sălaj megye).
 722. Grünfeld Adolf, Satu-Mare.
 724. Glück Nándor, Satu-Mare.
 725. Nicolae Gligor & Co., Cămpeni (Turda megye).
 727. Hala Agronomă de Vănzare, Brasov.
 728. Heimfeld József, Halmeu.
 730. Jónás László, Deva.
 732. Jakobovits Testvérek, Sighet.
 733. Kallós Dezső, Sighet.
 734. Korniss Testvérek, Arad.
 735. Katz Jónás, Rusea.
 736. „Kandia” Rt., Timisoara.
 737. Klein Móric, Oradea.
 742. „Lemnul” S. A. Ferestrău cu Vapor, Gheorgheni.
 743. „Lemnul” S. A. pt. Expl. de Lemne, Bistrița.
 744. Levi József, Baia-Sprie.
 745. La Roche & Darvas Rt., Oradea.
 748. Margina-Resița Rt., Timisoara.
 749. Malea Ioan, Deva.
 750. Mos & Pascu, Satu-Mare.
 751. Mezei Béla, Oradea.
 752. „Muresul” S. A., Arad.
 753. Eugen Moldovan, Sighet.
 754. Meisels Jakab, Oradea.
 755. Nicoară Vasile, Calota (Cluj megye).
 757. „Patria” Fabr. de Articole de Lemn, Oradea.
 760. „Paserex” S. A. R., Pecica.
 761. Dr. Alexandru Pop, Cluj.
 763. Pocker & Wertzberger, Borsa.
 764. Porgesz Pál, Oradea.
 766. Rosenberg Sámuel és Lajos, Satu-Mare.
 771. „Sylvania” S. A. pt. Comerț de Lemne, Sighet.
 774. „Samex” S. A., Satu-Mare.
 776. S. A. pt. Comerț de Lemne din Arad.
 777. S. A. Ind. de Păduri, Oradea.
 778. S. A. Ard. pt. Exportul Alimentelor, Cluj.
 783. Tótszegi Andor, Mica (Cluj megye).
 784. Ion Urdea, Sighet.
 785. „Ufarom” S. A. Cluj.
 786. Varga Mihály, Vărzăriei de Sus (Bihar megye).
 787. „Vitrometan” Fabr. de Sticlărie S. A., Medias.
 792. Franz Veprik, Bistrița.
 795. Adm. Dom. Mocsony, Arad.
 797. Ardeal S. A. pt. Export de Lemne, Brasov.
 798. „Arbor” Ruhig László és Fia, Tg.-Mures.
 799. „Aesculap” Atelier de Plăci, Ortopedice, Oradea.
 800. Abraham Izsák, Cluj.
 801. Baemel, Steiner & Co. S. A., Lugoj.
 802. Biró Gábor, Praid.
 803. Aurel Birtolenu, Arad.
 814. „Chlorodont” S. A. R., Brasov.
 815. Martin Copony S. A., Brasov.
 817. „Concordia” S. A. Ferestrieră, Suseni (Ciuc megye).
 819. Dr. Andrei Dobosi, Satu-Mare.
 824. Epstein Sándor, Arad.
 825. Federala „Agraria Bănăneană”, Timisoara.
 826. „Ferma” Dr. Oct. Popp, Odorheiu.
 827. „Frumenta” Comerț cu Cereale, Curțici.
 829. Flam Róbert, Arad.
 831. A. Rieger Fabr. de Masini S. A., Sibiu.
 832. Fabrica de Celuloze Zărnesti S. A., Brasov.
 833. Jun. Fruchter & Wieder, Borsa.
 838. Galea Dumitru, Oradea.
 840. „Hess” Cokoládégyár, Brasov.
 841. Dr. Herschkovits János, Botiz.
 843. Ind. Lemnului din Codlea, Codlea.
 844. Jelenyik Andor, Satu-Mare.
 845. Ilie C. Barbul, Păulești.
 847. Ifj. Kováts Béla, Odoreu.
 848. Keller & Braun, Fabr. de Cherestea, Ghimbav (Brasov megye).
 850. Lázár Lajos, Corod (Satu-Mare megye).
 853. Messinger Mór, Satu-Mare.
 855. Messinger Eteleka, Satu-Mare.
 856. Mayer Mihály, Dara (Satu-Mare megye).
 857. Mosia Ing. L. Halpen și Soția, Conaceu (Bihar megye).
 858. Moscovici Moise, Borsa.
 859. Mandl Gyula, Brasov.
 865. „Mercur” S. A. pt. Ind. Lemnului, Simon (Ciuc megye).
 866. Nagy József, Carei.
 867. Nagy Sándor, Carei.
 880. Gheorghe Pop, Botiz.
 881. Mihai Pop, Moftimul Mare (Sălaj megye).
 884. Reg. Coop., Regna.
 885. Rosenberg Farkas, Arad.
 887. „Stejarul” S. A., Cluj.
 888. „Stefag” S. A., Cluj.
 889. Moskovits Ipartelepek Rt., Oradea. (Folytatjuk.)

Meghosszabbítják az exportbuza kedvezményes szállítási tarifáját. Az exportra kerülő buza szállítási tarifa kedvezménye március 15-én lejár. A mezőgazdasági kamarák szövetsége intervenált a kormánynál és a CFR vezetőségénél, hogy a kedvezmény határidejét két hónappal hosszabbítsák meg.

A napokban jelenik meg az exportőrök hivatalos jegyzékének pótlása. Megírtuk, hogy a február 25-i Hivatalos Lapban kihirdetett exportőrök hivatalos jegyzéke nem teljes és a nemzetgazdasági minisztérium egy pótlójegyzéket készít elő. Értesítéseink szerint ezt a pótlójegyzéket teljesen kiegészítve a napokban teszik közzé a Hivatalos Lapban. A pótlójegyzéket is — megjelenése után — közzé fogjuk.

A Művés

Egy Gyhyss volt Kolozsvárban, Németországban, aratott és mely zenetikusan ünn az új eszmék és és, a kosztümig mint az új irán szineti éveket. látványos csillo Egyhyss a dan este. Jegye tja.

Szerda fél 9: B Csütörtök fél 9: berg János revüje B. V hor rendezé Péntek fél 9: B Szombat: Teatr adásai.

Vasárnap: Ta adásai.

Hétfő: Svéd Sá Kedd: A főisk Kodály este Szerda: Egyhy

A ROY

Vivian Romanc színészno e Leláncolt a elővételben Előtte 2 p

Nagy

כשר (Bul. Regele áll. Főva

m

NE FE

— Szrule J

Sulem a sz

deig ügyet se

kor Malkele

és az is csak

ranézett és a

nya, két a

Már csak M

ben, sik mező

bába, a szobá

amely hajnal

dalmas volt.

— Sulem, t

— En? Ne

a caddiknál.

— Nincs b

elment.

— A caddi

— Nem tu

ment.

— Az nem

— János l

— Ki az a

— A béres

tev.

— Szrule

ment el a c

— A cadd

el Szrule Ja

— Láttá

— Nem lá

ve a holmija

akarna jönni

— Ki vitte

— Ki vitte

ba rakta és

bánthatta s

hozzá?

— Enk, m

voltunk, m

olyan szépen

— Akkor

haragszik.

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

A Művészi Tánc Ünnepe

Eggy Ghyssa neves táncosnő öt éve nem volt Kolozsvárt. Legutóbbi műsora, mely Németországban és Pesten óriási sikereket aratott és mellyel a művésznőt nálunk is zenetikusán ünnepelelték volt, ki lett aknázva. Az új eszmék és gondolatokba való elmélyedés, a kosztümgarnitúra megteremtése, valamint az új irányok studiuma töltötte ki a művészi éveket. Ragyogó változatos műsor, látványos csillogó kosztümök fényében áll Eggy Ghyssa a Davila színpadra 15-én, szerdán este. Jegyeket a színház pénztára árulja.

HETI MŰSOR:

Szerda fél 9: Bubus. (Rendes bérlet 28.)
Csütörtök fél 9: Táncol az egész világ. (Imberg János és Matolczy Zoltán énekes revüje B. Vajda Teréz és Moldován Tibor rendezésében)

Péntek fél 9: Bubus. (Harmadszor.)
Szombat: Teatrul Muncă si Voie Bună előadásai.

Vasárnap: Tanase revütársulatának előadásai.

Hétfő: Svéd Sándor hangversenye.
Kedd: A főiskolai egyesületek Bartók-Kodály estjeje.

Szerda: Eggy Gyssa táncestje.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Vivian Romance legtündöklőbb francia film-színésznő eddigi legnagyobb filmjében: Leláncolt asszonyok. Számított helyek elővételben kaphatók. Telefon 37-05. Előtte 2 premierhíradó: Metro és Fox.

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Premier! Bulldog Drummond veszélyben. Izgalmas kalandorfilm. Szencziócs rendezés. Főszereplők: John Barrymore, John Howard és Louise Campbell. A film előtt a legfrissebb világhíradó.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Leányvagyak... Egy amerikai család vidámsággal és szomorúsággal teli életének története. Főszerepekben: Errol Flynn, Bette Davies, Anita Louise.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Hétfő, kedd, szerda:
Az örök titok. J. Spielmann „Abbé” című szindarabja nyomán készült megrendítő dráma, főszerepekben: Harsányi Rezső, Fedák Sári, Földényi László, Lehotay Árpád.

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

Hétfő, kedd, szerda:
Egy éjszaka a Dunán. Főszerepekben: Kiss Manyi, a kolozsvári elszármazott pesti primadonna, Simon Marcsa, stb. II. A Jéghecegnő. Főszerepekben: Sonja Hennie. Eddig még soha nem látott tüneményes jégbalett. III. Új híradó. A szünetben bővíszmatatványok.

RIO MOZGO MŰSORA:

Ma 3, 6 és 9 órákor két nagy sláger: I. A hazugság. (Férfi sorsa a nő). Társadalmi dráma. Fősz.: J. Barrymore, Georg Raft és Dolores Costello. II. Mister Flow. Izgalmas kalandorfilm. Fősz.: Fernand Gravey és Edwige Feuillere. Helyárak: 12 és 14 plusz 5 lej.

Nagyváradon a Carmel ort. kóser étterem

(Bul. Regele Ferdinand 3, Heymann-udvar, telefon 1400) a né. közönség rendelkezésére áll. Fővárosi nivó. Országzserte elismert kitchin konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás. — Eskivők és bankettek rendezését vállaljuk.

NE FELJ SZOLGÁM JAKOB

Szrule Jantev! Szrule Jantev!
Sulem a szoba keleti falánál állott és jókedvet ügvet sem vetett a kiáltására. De mikor Malkele kissé riadt hangja is beleszólt és az is csak Szrule Jantevet szólította, hátrahémozott és a madár, amelynek zöld a szárnya, kék a tolla, elröppent, mint az álom. Már csak Malkele sétált, de nem zöld erdőben, sik mezőben, hanem a konyhából a szobába, a szobából a fiuk szobájába. Az arca, amely hajnalban még sugárzott, most aggodalmas volt.
— Sulem, te küldted el Szrule Jantevot?
— En? Nem küldtem el. Talán benn lesz a caddiknál.
— Nincs benn a caddiknál. A caddik is elment.
— A caddik is? Elment? Hova ment?
— Nem tudom. Vette a batyuját és elment.
— Az nem lehet, Malkele.
— János látta.
— Ki az a János?
— A béres. Tegnap bérelte fel Szrule Jantevot.
— Szrule Jantev bérelte fel? És miért ment el a caddik?
— A caddiknak elég volt. De miért ment el Szrule Jantev?
— Láttam a bérest, hogy elment?
— Nem láttam. De a szobában félre volt téve a holmija, ha netán később Károlyba akarna jönni. Már nincs ott.
— Ki vitte el?
— Ki vitte volna el. Szrule Jantev. Batyuját rakta és elment. Valamelyikünk megbántotta szegény fiut. Goromba voltál hozzá?
— En, Malkele? Soha olyan jóban nem voltunk, mint mostanában. Az este még olyan szépen elbeszélgettünk.
— Akkor énám haragszik. Biztosan rám haragszik. Istenem, Istenem! Már semmi

kedvem Károlyba menni.
Sulem nézte az asszony síró képét és elkomolyodott.
— És ha Szrule Jantev is Károlyba ment?
— Gondolod, hogy odament?
— Hogy gondolom-e? Tudom. Te nem ismered Szrule Jantevot.
— Te ismered, Sulem, te ismered? Egyikünk sem ismeri Szrule Jantevot. Annak a gyerekeknek nagy-nagy bánata van.
— Lehet is, Malkele. A kétszerez árvának.
Arról persze szó se lehetett, hogy ne menj a család Károlyba. Malch és Jozsef már el is helyezkedett a szánon. Még halogatni se lehetett az indulást, amíg Szrule Jantev előkerül, Galagonya Gáspár azt mondta, a lovai tegnapi agyonstráptáltak magukat, ma fáradtak, ha később indulnának, csak estefelé érkeznének meg. A szombat küszöbén. És ha netán rájuk szombatodik. Vállajon maradhatnak vasárnapig. Azt nem lehet. Nem, nem lehet. Jitele is úgy vélte, hogy Szrule Jantev meg akarja tréfálni őket és gyalog előment. Kora hajnalban mehetett, amikor még mindenki aludt, de ha nagyon sietnek, még utólik. Szekéren nem ment, a szekér itt van az udvaron és Kése az istállóban maradt. Ez megnyugtatta Malkelet. És mert Malkele olyan szépen mosolygott, amikor indult a szán, Sulem is megvidámított.
De amikor a lovak csengők elháltak és csend lett a házban, nagy nyugtalanság lepte meg Sulemet. Miért ment el a caddik? És miért ment el Szrule Jantev? És ha ez is elment, az is elment, miért nem mentek együtt, ha már egyidőben hagyták el a házat? Egy szép régi mondat jutott eszébe az Irásból: „Avagy járnának-e ketten együtt, ha nem egyeztek volna meg?” Persze, hogy meg egyeztek. De ha együtt mentek, miért mindketten bucsu nélkül? A caddikot meg lehet érteni, most már egészen biztos, hogy rabbi

APRÓHIRDETÉSEK

Háromszobás komfortos napos villalaks május 1-re kiadó. Gelu 10, telefon 37-76.

250.000 lej tökével nőtlén társat keresek bevezetett vidéki fakereskedésbe. Leveleket „Egyszintencia” jellegére a kiadóba.

Fiatal tanítónő, román diplomával, ezelőtt állami, jelenleg zsidó iskolánál, állását változtatni óhajtja szeptemberre. Nyugati ritusu hitközségnél szeretne elhelyezkedni. Megkeresések „Tanítónő 24” jellegére a kiadóba kéretnek.

Kíváncsornai szándékozó és nagyobb tökével rendelkező társat keresek egy Romániában is kitűnően prosperáló ipari vállalat, Angliában létesítendő hasonló üzem felállításához. Cim a kiadóhivatalban.

Czur Salom parcellát veszek. Ajánlatokat „Komoly vevő” jellegére a kiadóhivatal továbbít.

Klub, illetve kávéházi berendezést teljes felszereléssel megvételre keresek. Ajánlatokat „Berendezés” jellegére a kiadóhivatal továbbít.

Csemegéüzletbe háziasszony nevelt kiszolgáló kisasszonyt keresek román, magyar nyelvtudással. Teljes ellátás és fizetés megegyezés szerint. Szakmában jártas előnyben. Belépés husvét után. Mercuria Ciuc posterestante 505 jellegére.

Gyári helyiségek, súlyosított vasbeton kádakkal bérbeadók. Silvania S. A. Str. Enescu 1. Telefon 31-84.

Ipari célokra igen alkalmas helyiségek bérbeadók. Silvania S. A. Str. Enescu 1. Telefon 31-84.

Tisztesseges zsidó leányt vagy asszonyt két fiacskám mellé keresek. Cim a kiadóban.

Megbízható, hozzáértő, elsőrendű referenciákkal rendelkező középkorú urasszonyt elmenne kisgyermek mellé szerény fizetésért, vidékre is, ha családtagként élhetne közöttük. „Gyermekszertető 38” jellegére a kiadóba.

Angol, francia nyelvtanárórát ad. Cim: Salomon, Str. F. David 9.

Sadcent keresek Cluj területére. „Négyezer honorárium” jellegére a kiadóba.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, március 8.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Luca-zene. 19: Időszaki anyagok. 19.15: Jianu úrvósötös. 19.45: Hanglemezek. 20: Felolvasás. 20.15: Franck: Szimfónikus változatok. 20.35: Közvetítés az Operaházból. A szünetekben: Hírek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Zongora-hegedűszámok.

13.30: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 18.10: Cigányzene. 19.30: Indulók. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. 21.05: Hírek. 22.35: Hírek. 24.30: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból? Varsó. 20: Rádiózenekar szólístakkal. Strassbourg. 21.30: Hangverseny.

Csütörtök, március 9.

Bucuresti. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Gyermekóra. 19: Időszaki anyagok. 19.17: Muszorgszkij századik születésnapján a rádiózenekar hangversenye Dimitru szoprán és Secareanu tenor énekesek közreműködésével. 21.15: A filharmonikusok hangversenye. A szünetben hírek. 23: Hírek. 23.15: Hanglemezek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven.

hogy a házban legyen és segítsen. Különös, hogy Szrule Jantev így gondoskodott a házról, mielőtt elment. Száz tanácsot adott neki, mint aki messzire és hosszú utra szándékozik távozni. Hogy mennyiért vásárolja a mocsarat? Ha ugyan eladják egy zsidónak. A mocsár nem ér semmit, de ha egyszer föld lesz, visszaveszik tőle a nemes urak.

Az uton, amely a cigányréten visz keresztül, szízen fekszik a hó, erre ma még nem járt se szekér, se szán. Hopp, itt nyomok! Két ember lába. Egy pár nehéz csizma, egy pár kisebb csizma. A nehéz csizmától oldalt vándorló lyuk; botnak a nyoma. A kis csizma mentén kutyanyomok. Nem lehet más: a caddik a botjával és Szrule Jantev Bakterrel. Most már biztosan tudja Sulem. Ő húzta le a caddik csizmáját, a jobbikról hiányzott a félpatkó. Még arra gondolt, odaadhatja egy este a vargának, verjen rá ujját. Milyen kár, hogy elfelejtette! Most féloldalt kopik a caddik lábellenjén a sarok.

Igen, igen, ők voltak. Duduj is mondja.
— Erre mentek, kocsmáros ur, Dengeleg felé. A nótás koldus meg a Szróli fiú. Még el is fujtam nekik a Szól a kakast és kaptam az öregtől egy polturát. A Szróli meg azt mondta: „Isten veled, Duduj!”

A cigánytől elbucszott, mondja magában Sulem. És a szíve nehéz. Mivel bántotta meg Szrule Jantevot? Szigorú volt hozzá az üzletben, becsületességre és igazságosságra oktatta, de a saját fiához se lett volna más. És meg akarta verni, amikor Izrael gyűlöljét, Hámánt védelmébe vette. Hogy Hámán szerette Esztert. Mit tudja egy ilyen fiatal fiú, mi az, ha egy Eszter hamalkéba beleszeret egy olyan bárdolatlan rosszember.

A caddik adott egy polturát Dudujnak. Nemmindennapi érdem, egy ilyen közönséges furulyás kapott egy polturát rabbi Pinchesz Luriától. Ha száz polturát kapott volna, Duduj is elfelejtette volna a dalt, amely a Mória hegyén született az énekes levíták hangszereiben... Ez a Bakter: hogy követi Szrule Jantevot! Tegnap Károlyba is utána futott. És bement hozzá a zsinagógában. És amikor kigöngyöltették a törát!... Szrule Jantev nem oka. Bezárta a pincébe, mielőtt elment. Ő az oka. Nem bírta hallgatni az ugatását és letörte a pincelakatot. Ezért kell most lakolnia. Ezért hagyta el az árva fiú. És ezért távozott tőle a caddik is egy utolsó jószó, egyetlen istenhözad nélkül.
(Folytatjuk.)

UJ KELET Legújabb hírek

ALLAMI SORSJÁTEK

CLUJ
PIATA UNIRII NR 7

A tavasz jövetelével

GHEORGHE STĂNOIU

CLUJ
PIATA UNIRII NR 7

MEGINT UJ MILLIOMOSOKAT CSINÁL

Calinescu az új miniszterelnök

Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök halála következtében megüresedett miniszterelnöki tisztségre királyi rendelettel Calinescu eddigi helyettes miniszterelnököt nevezték ki.

A pátriárka-miniszterelnök halála után legfelsőbb egyházi tanács alakult meg, amelynek Nicodim moldovai metropolita az elnöke, tagjai pedig Benjamin Pocitan és Amilian Antal főpapok. Ez a háromtagú bizottság vezeti a pátriárkátus és a szentszínódus ügyeit mindaddig, amíg az új pátriárkát meg nem választják.

A minisztertanács elparentálta a pátriárka-miniszterelnököt

Bucuresti, március 7. Az összes fővárosi lapok kedden reggel megjelent számukban fekete keretes gyászjelentésekben parentáltak el az ország miniszterelnökét. A kora reggeli órákban megkondultak a főváros összes templomainak harangjai, hogy hírül adják a lakosságnak az ortodox egyház fejének eltávozását az élők sorából. Az ország összes templomaiban istentiszteletet tartottak a pátriárka lelkiüdvéért. A pátriárchia templomában különös gyászistentiszteletet tartottak. A pátriárchián felkeltett könyvből Károly király öfelsége nevében Mihail tábornok, az uralkodó katonai irodájának főnöke, Cassulo pápai nuncius, Mironescu királyi tanácsos, a görög nagykövét, a francia, japán, jugoszláv és svájci meghatalmazott miniszterek írták be elsőnek nevüket.

Magureanu alminiszter repülőgépen Cannes-ba utazott

A kora reggeli órákban a pátriárchia összes helyiségeit lepecsételték. Mihail Magureanu miniszterelnökségi alminiszter a Lares egyik repülőgépen Cannes-ba utazott. A Belgrád—Zágráb—Velece—Milano-i útvonalon. A repülőgépre gyászfátyolos nemzeti zászlót tűztek ki. A külügyminisztérium telefonon érintkezésbe lépett az olasz kormánnyal, engedélyt kérve arra, hogy a repülőgép Olaszországnak a repülőforgalom számára tilos területén haladjon át. A repülőgép fedélzetén lévő rádióállomás segítségével értesítették a pilótát az engedély elnyeréséről és így az Genua fölött repült el a Földközi tengerpart fölött Cannes-ig, ahová délután négy órakerkezett meg. Magureanu alminiszter pénteken a pátriárka holttestét szállító halottas kocsival érkezik vissza az országba.

A nemzet halottja

A kormány tagjai délből féltenként órák Calinescu miniszterelnök elnöke alatt minisztertanácsra ültek össze. A miniszterelnök megindító szavakban parentálta el Miron Cristea dr. pátriárkát, méltatva egyházi érdemeit és mint a nemzeti ügy törhetetlen harcosát. Tamandi igazságügyminiszter a kormány tagjai nevében csatlakozott a méltatáshoz. A gyász jeléül a kormány tagjai néhány másodpercig szótlan magukba mélyedéssel áldoztak az elhunyt miniszterelnök emlékének, majd aláírták a minisztertanács naplót, amely elrendeli, hogy a pátriárkát a nemzet halottjaként temessék el.

Behalzsamozták a pátriárka holttestét

Cannes, március 7. A pátriárka holttestét ma délelőtt behalzsamozták, majd koporsóba helyezték és a cannesi pályaudvarra szállították, ahonnan szerdáról csütörtökre virradó éjszaka indul el a halottas kocsi Romániába hozó vonat. A vonat pénteken délelőtt érkezik Bucurestibe. A pátriárka temetését az Atheneum halljában ravatalozzák fel. Temetésének időpontját illetően még nem történt döntés. Valószínű, hogy vasárnap fogják utolsó útjára elkísérni. Az eredeti tervek szerint a bucaresti temetés után Toplicára, szülőföldjére akarták szállítani Miron Cristea temetését. Hír szerint azonban a pátriárka annak az óhajának adott kifejezést, hogy a

pátriárchia kriptájában helyezték végső nyugalomra.

Ma délelőtt a pátriárchia táviratot intézett Jeruzsálemba, az otáni román egyházi küldöttség tudomására hozva az egyházfő halálát.

Bucuresti, március 7. A mai minisztertanács Nae Popescu lelkész, kultuszminisztériumi alminisztert bízta meg azzal, hogy az egyháznak a temetésén való részvételi módját kidolgozza. A temetés általános programját Gavril Marinescu tábornok alminiszter állapítja meg.

A kultuszminisztériumban Zigre miniszter

Londonban már egy hete tudtak a madridi államcsíny előkészületeiről? A kommunisták és baloldali szocialisták fellázadtak a köztársasági védelmi tanács ellen

Véres harcok dülnek Madrid uccáin. A védelmi tanács kivégezteti a lázadókat

London, március 7. (Rador.) Az angol sajtó szerint a Spanyolországból kapott hírek a béke előjeleinek tekinthetők. A Times azt hiszi, hogy Franco nem fogja magát elragadtatni a gyűlölet által és Spanyolország újjáépítése céljából nem lesz feleslegesen kegyetlen a köztársaságiakkal szemben.

A Daily Telegraph azt állítja, hogy Londonban már egy hete tudtak arról, hogy Casado és Bastiero államcsínyt készítenek elő.

és érintkezésben álltak Franco egyik ügynőivel.

A D. N. B. burgosi jelentése szerint a madridi nemzeti véd-tanács megalakulását nemzeti spanyol körökben a bolsevisták újabb intrikájának tekintik,

mert a kormányban helyet foglalnak több, akiket felelősség terhel a háború véres eseményeiért.

Egyidejű burgosi jelentés szerint a különböző frontokon semmi új nem történt. A repülők Valencia és Gandia kikötőit bombázták.

Bizertéből jelentik, hogy 11 köztársasági spanyol hajóból álló raj kötött ki Bizerte előtt, ahol egy francia pánceles és torpedóromboló fedezete mellett vár arra, hogy beboccsássák a kikötőbe. A spanyol hajókat nagyobb rendőri és haditengerészeti különítményei szállították meg.

A tengeri és csendőri szoiálátok ma reggel Bizerté kikötője előtt hozzáláttak a ma délután bevonuló spanyol eskadron elkülönítéséhez és egészségügyi felülvizsgálásához.

Véres harcok Madrid uccáin

A D. N. B. St. Jean de Luzból eredő jelentése szerint madridi híradásokból az derül ki, hogy a köztársasági hadsereg több százada fellázadt az éjszaka folyamán az új spanyol köztársasági kormány ellen. Hír szerint heves összetűzésekre is sor került.

Ugy látszik, hogy a lázadást kommunisták szították. A kommunista szervezetek szövetségtek a lázadókkal és szabotálták az állandóan ülésező nemzetvédelmi tanács intézkedéseit.

A mai nap folyamán a nemzetvédelmi tanács kiáltványt intézett a lakossághoz, amelyben kiáltásba helyezi a felbujtók kivégzését és a lázadók lefegyverzését.

Madridból jelentik, hogy a nemzetvédelmi

tanács ellenes felkelést a kartagénai, murciai, guadalajari és cuencai helyőrségek tisztjei vezették. A levantei és andaluziai helyőrségek kitaranak a nemzetvédelmi tanács mellett.

A szocialista párt balszárnya máris csatlakozott a lázadókhöz. Madrid uccáin szüntelen fegyverropogások és ágydörgések hallatszanak. Az uccák harctér képét mutatják.

Az uttesteket elbarrikádozták és lövészárkokat ástak. A forgalom teljesen szünetel. Szerke-széllel temetetlen holttestek hevernek.

Megerősítik azt a hírt, hogy La Pasionara, az ismert kommunista agitátornő Algirba menekült.

Ugyancsak Madridból jelentik, hogy Jose

Diaz, a spanyol kommunisták Moszkvában tartózkodó vezére, táviratot intézett a lázadókhöz, amelyben sikert kíván a harchoz és felszólítja híveit, hogy utolsó lehelletükig tartsanak ki.

Francoék feltétlen behódolást követelnek

A DNB jelenti Burgosból, hogy a nemzeti Spanyolország lapjai a madridi eseményeket kommentálva hangsúlyozzák, hogy azok nem mások, mint a demokráciák manőverei, amelyekkel a legkedvezőbb behódolási feltételeket akarják elérni.

A lapok leszögezik, hogy a nemzeti Spanyolország kitart a köztársaságiak feltétel nélküli meghódolása mellett. A köztársaságiaknak Franco győzelme nyomán hirtelen fellobbanó emberséges érzései csak arra irányulnak, hogy a győzelem értékét csökkent-
sék.

Petaim marsall szombaton utazik Burgosba

Hendayeből jelentik, hogy Aurelle de Pailadine követségi titkár és De Lepine őrnagy, Petaim marsall vezérkarának tagjai Párizsból jövet ide érkeztek, majd átmentek a San Sebastianhoz vezető nemzetközi hidon. Küldetésük abból áll, hogy a spanyolországi új francia követség berendezési munkálatait előkészítsék. Petaim marsall valószínűleg szombaton hagyja el Párizst, ahonnan Burgosba utazik.

Toulousei jelentés szerint tegnap délután Negrin gépe után egy másik repülőgép érkezett ide, fedélzetén hat volt miniszterrel és a Negrin-kormány két volt államtitkárával. Párizsból jelentik, hogy Negrin és del Vayo kedden reggel 8.39 órakerkeztek a francia fővárosba.

Negrinnek az austerlitz pályaudvarra való megérkezése észrevétlenül ment végbe. A volt miniszterelnök érkezését az újságírók csak később tudták meg az állomásfőnöktől. A lyoni pályaudvaron Negrin elvegyült a tömegben.

Hír szerint Negrin egy Svájcba induló vonatra szállt. Allitól a 9 óra 15 perckor induló Dijon—Lausannei vonattal utazott el. Senki nem látta, hogy mikor váltotta meg jegyét. Egyes értesülések szerint a volt miniszterelnöknek egyik bizalmasa előzőleg váltotta meg a jegyet, amelyet a vonatban adott át.

Más párizsi jelentés szerint az austerlitz pályaudvarról Negrin a lyoni pályaudvarra ment, ahol utolsó ízben látták. A volt spanyol miniszterelnök utjának célja nem ismeretes.

A Stefani távirati iroda jelenti Barcelonából, hogy Cassado ezredes párhívei állítólag behatoltak a kommunista párt hivatalos

elnöke alatt értekezlet volt, majd a miniszter Nae Popescu és Marinescu tábornok alminiszterek, valamint Davidescu kultuszminisztériumi államtitkár a patriarchiáramentek, ahol kijelölték a katedrálisban a helyet, ahová a kriptát ássák. Megállapított nyert, hogy a kriptát a katedrális előcsarnokában helyezik el.

A kormány határozatának megfelelően a temetés kedden megy végbe. A pátriárka földi maradványait hozó vonat valószínűleg szombaton reggel érkezik a fővárosba.

Canes, már Alpesek környékén megjelent a Fregtelgett az elhunyt közvetítette a külügyminiszter ért gyász felett történt a pátriárka, majd Emil kájának, Grigo Bobolof párizsi letével a holttest patriarokat maga letbe öltöztették, kereszt, mellén p érem díszleg, átszállították a keleti templomba

Párizs, március órákor a cannes gyászistentisztelet tiszteletlen a fra nemzetgazdasági magát.

Csütörtökön a tesszik, hogy Minden állomás riárka holttestét teletet rendeznek

A pátriárka h csütörtökön csata hoz. Milánótól ke expressel fogják a vonat Jugoszlávi állani és a gör gyászistentisztele áll a Bánát és M ahol a polgári é a helyi lelkeszi k növénydeit, va holttestet hozó pompával fogják a gyászistentisz Cristea annak volt. A halottas kezik Bucurestib de Nord egyik be, ahol a patriar gelig felravatalo kések tartanak gyászmenet kis riárka holttestét napra felravatal

A gyászmenet valamint az un tartozó főpapok szág papjainak teszendek és ap női. A halotta király képviselő kormány tagjai ságok vezetői, kiküldöttjei.

A patriárka t láthatólag kedő és iskolák szünet

Nic pát Bucuresti, ma metropolitája átvette a patriar tását.

A szent szinó tése után azom a patriarkei te az új patriarke Dr Zigre kul államtitkár ma patriarke után

Ta táv Coriolan Tata Cristea patriar

Párizs is tudott az államcsínyről?
Párizsból jelentik, hogy a francia sajtó általános megállapítása szerint a spanyolországi államcsínyről a francia kormány csak is már egy héttel ezelőtt tudomása volt. Casado ezredes megbízottja az elmúlt héten Párizsban járt, ahol nemcsak Azanával és Barrioval, hanem a párizsi angol nagykövettel is beszélgetést folytatott. A Petit Parisien megállapítása szerint Madridból egy magas katonai személyiség utazott Burgosba. Ez a személyiség állítólag maga Cassado ezredes, akinek burgosi útja azonnali békekötéshez fog vezetni.

Miaja az új kormány elnöke
A nemzetvédelmi kormány egyébként a következőképpen alakult meg: Miniszterelnök: Miaja, hadügyminiszter: Cassado ezredes, külügyminiszter: Bastiero, belügyminiszter: Vasconsellos.

Franco a további harc mellett döntött?
Az olasz sajtó szerint a spanyol háború gyors befejezéshez közeledik, mert a szélsőséges radikálisok helyét mérsékelt kormány vette át. A Messagero tudni véli, hogy Franco tábornok a fegyveres harc folytatása mellett döntött a végső győzelemig.

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMÁSA
BUN DE IMPRIMAT